БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 55 (286)
19 МАРТ ШАНБА 1955 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Шарқи-Жанубий областьлар қишлоқ хўжалиги ходимларининг кенгаши (I-нчи бет).
Областимизда (I-нчи бет).
АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ. **А. Қолдаев, П. Соколов.**— Ерни чигит экишга сифатли қилиб тайёрлайлик (2-нчи бет).
Англия блан СССР Ҳукуматлари бошлиқларининг учрашуви масаласи юзасидан У. Черчилль блан В. М. Молотов ўртасида бўлган ёзишмаларга доир (2-нчи бет).
ТЕАТР. **Ф. Жўраев.** — «Ромео ва Жульетта» (2-нчи бет).
С. Маҳкамов, Ш. Кузанбоев. — Ворошилов номли колхоз а'золари чорвачиликни ривожлантириш перспектив планини муҳокама қилмоқдалар (3-нчи бет).
Корейс халқи СССР блан КХДР ўртасида иқтисодий ва маданий ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланганига 6 йил тўлганлигини нишонламоқда (4-нчи бет).
Венгрия-Совет дўстлиги ойлиги (4-нчи бет).
Чехословакия блан Руминия ўртасида илмий-техника ҳамкорлиги (4-нчи бет).
Польша Халқ Республикаси сеймининг олтинчи сессияси (4-нчи бет).
Пекинда совет элчихонасида қабул маросими (4-нчи бет).

Матбуотимизнинг жанговар вазифалари

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорлари партиямиз, бутун совет халқи фаолиятининг жанговар программасидир. Ана шу тарихий қарорларни амалга оширишда матбуот муҳим роль ўйнайди.

Коммунистик партия бутун халқ хўжалигининг мустаҳкам асосини ташкил этган оғир индустрияни янада ривожлантиришни асосий вазифа деб ҳисоблайди. Бинобарин, бизнинг матбуотимиз совет халқининг металл, машина, электр қуввати ишлаб чиқаришни бутун чоралар блан кўпайтириш учун, кўмир ва нефть чиқаришни ошириш учун олиб бораётган курашини, бешинчи бешйиллик планини муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасининг ривожланиб бораётганини кун сайин кенг ёритиб бориши лозим.

Меҳнат унумдорлигини янада ошириш— халқ хўжалигини ривожлантириш планларини бажаришда ҳал қилучи аҳамиятга эгадир. Лекин шунга қарамай кўпгина газеталар меҳнат унумдорлигини ошириш ҳақидаги умумий чақириқлар блан чекланиб қолмоқдалар, ишлабчиқариш экономикасини чуқур ўрганмаётирлар, республика, ўлка областьдаги етакчи корхоналарнинг ишларига э'тибор бермаётирлар.

Масалан, Челябинск ва Запорожье — металлургиянинг йирик марказлари эканлиги ма'лум. Аммо область газеталари — «Челябинский рабочий», «Запорожская правда» ва «Червоне Запоріжжя» газеталари металлургия корхоналарининг ишларига доир асосий масалаларни суст ёритмоқдалар.

Кўмир саноати жуда катта ички резервларга эгадир. Лекин бу резервлардан ҳали етарли даражада фойдаланилмаётир. Масалан, Қарағандада энг йирик трестлар — «Ленинуголь» ва «Сталинуголь» трестлари ўтган йили планни бажармадилар. Лекин шунга қарамай, «Социалистическая Караганда» газетасида ана шу кўмир трестларининг кейинда қолиш сабабларини чуқур анализ қиладиган материаллар йўқ, шахталарнинг проектда кўрсатилган қувватларини тезликда ўзлаштириш, механизмлардан фойдаланиш, комплекс механизациялаш ва меҳнатни тўғри уюштириш масалалари юзаки ёритилмоқда.

Кейинги йилларда Шарқда кучли нефть саноати вужудга келтирилди. Нефть саноати ишлари шу вақтгача «Советская Татария», «Совет Татаристони», «Советская Башкирия», «Совет Башқирдистони» газеталарининг диққат марказида бўлмаганлиги тамомила ғайри-табиий бир ҳолдир. Бу газеталарда нефть конларининг ишини, разведка ва эксплуатация мақсадида пармалаш, нефть чиқаришда прогрессив методларни жорий қилиш масалаларини ишнинг кўзини билиб ҳар томонлама пухта ёритадиган мақола ва хабарлар онда-сонда босилади.

Газеталар металлургия ва машинасозлик корхоналари, шахталар, нефть конлари, электр станциялар ва қурилишларнинг, темир йўл ва сув транспортининг ишини кунсайин ёритишлари, ҳарбир корхонанинг планни бажариши учун, технология режимига пухта риоя қилиш, машина-ускуналардан тўла фойдаланиш, янги қувватларни тезликда ошириш, техникани тараққий эттириш учун, ишлабчиқаришдаги барча резервларни сафарбар қилиш учун олиб борилаётган кураш тажрибасини умумлаштиришлари керак. Бундай резервлар кўп, ҳарбир корхонада шундай резервлар бор. Масалан, «Радянська Донеччина» газетаси Донецк пўлат эритучилари ўтган йили ҳарбир печьни совитиб ремонт қилиш муддатини ҳеч бўлмаганда бир соатгагина қисқартирганларида Ватанга қўшимча равишда мингдан ортиқ трактор тайёрлаш учун етарли миқдорда пўлат бераолишлари мумкинлигини ҳисоблаб чиқди.

Партия қарорларида та'кидлаб ўтилганидек, ҳозирги даврда энг муҳим халқ хўжалик вазифаси оғир саноатни бундан буён ҳам бутун чоралар блан ривожлантирган ҳолда, қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини кескин суратда юксалтиришга эришишдан иборат. Бунинг учун даставвал, дон етиштиришни 1960 йилга келганда йилида камида 10 миллиард пуд ялпи дон ҳосили олинишини та'минлайдиган миқдорда кенгайтириш зарур.

Ҳозир Жанубий районларда дала ишлари бошланиб кетди, кўкламги экишни ялпи қизитиб юбориш пайти яқинлашиб қолди. Экишга тайёргарлик ва экишнинг бориши газета саҳифаларида оператив суратда ёритилиши керак, газеталар камчиликларни ўз вақтида очиб ташлашлари, экиш ишлари муддатларининг қисқартирилишига, деҳқончилик маданиятининг оширилишига эришишлари лозим. Бизнинг матбуотимиз барча қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини кўпайтириш учун, ҳосил ўрим-йиғими вақтида доннинг нобуд бўлишини камайтириш учун зўр ғайрат блан кураш олиб бориши керак.

Қўриқ ва бўз ерлардаги экин майдонларини 1956 йилдаёқ камида 28—30 миллион гектаргача кенгайтириш керак. Масалан, Қозоғистондаги колхоз, МТС ва совхозлар бу йил қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига қишлоқ хўжалик экинлари майдонини 1953 йилдаги 9,7 миллион гектар ўрнига, 19 миллион гектаргача кенгайтиришлари лозим. 1956 йилда Қозоғистондаги экин майдонлари 27 миллион гектаргача, шу жумладан дон экинлари майдони 23 миллион гектаргача ортади. Бу йил республикада 250 та янги дон совхози ташкил этилади.

Неча ўн минглаб совет ватанпарварлари қўриқ ерларга жўнаб кетмоқдалар. Бизнинг матбуотимиздан ва даставвал Қозоғистон газеталаридан, Сибирь, Урал, Волга Бўйи ўлкалари ва областьларидаги газеталардан янги ерлар қандай ўзлаштирилаётганлигини ўз саҳифаларида кенг равишда кўрсатиб бериш, янги кўчиб келган хўжаликларга доимо зўр ғамхўрлик ва э'тибор қилиш талаб этилади.

Маккажўхори майдонларини кенгайтириш—дон етиштиришни кўпайтиришнинг энг катта резервларидан биридир. 1960 йилга келганда маккажўхори майдонлари камида 28 миллион гектарга етказилиши керак. Масалан , шу йилнинг ўзидаёқ РСФСР да етти миллион гектар ерга, Украинада беш миллион гектардан ортиқ ерга маккажўхори экиш мўлжалланди.

Кейинги вақтларда кўп газеталар маҳаллий практикага доир конкрет мисол ва фактлар келтириб, ана шу фойдали экинни, унинг афзалликларини пропаганда қилабошладилар.

Аммо, ба'зи газеталар зарарли фикрларга йўл қўймоқдалар, маккажўхорини ширали хашак олиш манба'игина деб нотўғри қарамоқдалар ва маккажўхорининг ялпи дон ҳосилини кўпайтиришдаги энг муҳим резерв эканлигига етарли баҳо бермаётирлар. Маккажўхорига шундай қараш дон етиштиришни кўпайтириш ишига зарар етказиши мумкин. Кеча Саратовда Шарқи-Жанубий областьлар қишлоқ хўжалиги ходимларининг кенгаши очилди. Бу кенгашда область газеталаридан «Ульяновская правда» ва «Чкаловская коммуна» газеталарининг ана шундай хатолари ҳақли суратда кескин танқид қилинди.

Думбиллигида ўриб-йиғиб олинадиган маккажўхори экинларининг ҳаммаси сўталари алоҳида йиғиб олинганида дон беради ва шунингдек унинг майдаланган ҳамда силос қилинган поялари ширали хашак бўлади.

Кўпгина республика ва областьларда маккажўхори бошқа экинлар ўртасида ҳали ўзига муносиб ўринни олган эмас. Колхоз ва совхоз далаларида маккажўхори экишга турли баҳоналар блан халақит беришга уринаётган кишиларни матбуот саҳифаларида танқид қилиш керак. Ҳамма ерда маккажўхори майдонларини анча кенгайтириш тўғрисида, колхозчиларнинг маккажўхори етиштиришдаги маҳаллий шароит учун энг ма'қул бўлган агротехникани яхши билиб олишлари, квадрат-уялаб экиш усулларини ўзлаштиришлари ва ўзларини яхши уруғлар блан ўз вақтида та'минлашлари тўғрисида ғамхўрлик қилиш керак. Маккажўхори тўғрисида умумий гаплар камроқ бўлсин, амалий ишлар кўпроқ бўлсин! Комсомол матбуоти ёшларнинг маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириш учун ўтказаётган социалистик мусобақасини кенг ёритиши лозим.

Ба'зи республика, область ва район газеталари колхоз қурилиши практикасини системасиз, юзаки ва зериктирарли қилиб ёритмоқдалар, жамоат чорвачилиги масалалари блан яхши шуғулланмаётирлар. Мисол учун Грузия республика газетаси «Заря Востока»ни олиб кўрайлик. Чорвадорларнинг мақола ва хабарлари бу газетанинг саҳифаларида жуда кам босилади, илғор иш тажрибалари суст умумлаштирилади, чорвачиликни ривожлантиришга раҳбарлик қилишдаги камчиликлар ҳам жиддий танқид қилинмаётир. Бунинг устига газета камчиликларни камайтириб кўрсатиш ва улар тўғрисида индамай ўтишга мойилдир. «Заря Востока» газетаси ўтган йили чорвачиликни ривожлантириш якунлари тўғрисидаги бош мақоласида республика колхозларида қўйлар сони анча камайиб кетганлиги тўғрисида ҳеч гап ёзмади.

Белоруссия республика газетаси «Колхозная правда», область газеталари «Омская правда», «Красный Курган» саҳифаларида колхоз ва совхозлардаги илғор фермаларнинг тажрибалари анча тузик ёритилмоқда. Барча газеталаримиз илғорларнинг тажрибасини агрозоотехника фани ютуқларини тинмай оммалаштиришлари, ана шу тажриба ва ютуқларни практикага жорий қилиш учун сабот блан кураш олиб боришлари керак.

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорига мувофиқ марказий ва маҳаллий нашриётлар илғор иш тажрибаларини пропаганда қилишни анча яхши йўлга қўйишлари лозим. Колхоз қишлоғи зоотехника, ем-хашақ етиштириш ва чорвачиликни механизациялаш масалаларига доир кўпроқ яхши китоблар ва справка қўлланмалари, оммабоп брошюралар, ранг-баранг плакатлар юборилишини кутмоқда. Бу адабиётларни ўз вақтида колхоздаги китобхонлар қўлига топшириш жуда муҳимдир.

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қишлоқ хўжалигига раҳбарликни ва қишлоқдаги партиявий-сиёсий ишларни яхшилашга катта э'тибор берди. Газеталарнинг бурчи — маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг ташаббусини кўрсатишдан, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун уларнинг жавобгарлигини оширишга эришишдан иборат.

Ҳозирги вақтда КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорлари асосида колхоз, МТС ва совхозларда дон хўжалиги ва чорвачиликни кескин суратда ривожлантириш тадбирлари ишлаб чиқилмоқда. Бу тадбирлар колхозларда, районларда, областьда қандай ишлаб чиқилаётганлигини матбуотда кенг кўрсатиб бериш лозим. Колхоз, МТС ва совхозларнинг резервларини аниқлаш ва улардан фойдаланишда қишлоқ коммунистларининг қилаётган ишларини, район партия комитетларининг МТС зонаси бўйича инструкторлик группаларининг ролини очиқ-равшан ёритиш керак.

КПСС Марказий Комитетининг пленуми улуғ Лениннинг омма ҳамма нарсани билганида ва ҳамма ишни онгли суратда бажарганида омманинг қўлидан ҳар нарса келади, деб берган кўрсатмасини эслатиб ўтди. Шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларини меҳнатга, ўз бурчларига онгли муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш, ҳарбир ходимни унинг меҳнати Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш ва Ватанимизни яшнатиш учун, коммунизм қуриш учун умумхалқ томонидан олиб борилаётган буюк курашнинг бир қисми эканлигини англаш руҳида тарбиялаш—матбуотнинг вазифасидир.

(«ПРАВДА»нинг 18 мартдаги бошмақоласи).

Шарқи-Жанубий областьлар қишлоқ хўжалиги ходимларининг кенгаши

САРАТОВ, 17 март. (ТАСС). Бугун бу ерда Шарқи-Жанубий областьлар қишлоқ хўжалиги ходимларининг кенгаши очилди. РСФСР Министрлар Совети томонидан чақирилган бу кенгаш қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва бу маҳсулотларни давлатга топшириш масалаларига бағишланди. Кенгашда Саратов, Сталинград, Куйбишев, Чкалов, Балашов, Пенза, Ульяновск ва Астрахань областьлари қишлоқ хўжалиги илғорлари, МТС ва совхозларнинг директорлари, бош агрономлари ва бош инженерлари, район партия комитетларининг секретарьлари ва район ижроия комитетларининг раислари, область партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбар ходимлари, илмий-текшириш муассасалари, министрликлар ва идораларнинг вакиллари қатнашмоқдалар. Кенгаш ишларида қатнашиш учун Украина қишлоқ хўжалиги илғорлари делегацияси келди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев президиумда пайдо бўлганида, кенгаш қатнашчилари уни гулдурос, давомли қарсаклар блан кутиб олдилар.

КПСС Марказий Комитети Президиуми а'золарини фахрий Президиумга сайлаш тўғрисидаги таклиф гулдурос қарсаклар блан ма'қулланади.

РСФСР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Пузанов қисқача кириш нутқи сўзлаганидан кейин, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ П. П. Лобанов «Колхоз ва совхозларнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш ва бу маҳсулотларни давлатга топшириш тадбирлари тўғрисида» доклад қилди.

Докладдан кейин музокаралар бошланди.

«Қишлоқ хўжалигини планлаштириш практикасини ўзгартириш тўғрисида»ги қарор тексти брошюра қилиб нашр этилди

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қишлоқ хўжалигини планлаштириш практикасини ўзгартириш тўғрисида» 1955 йил 9 мартда қабул қилган қарори текстини брошюра қилиб нашр этди.

Брошюра кўп нусхада нашр этилди. (ТАСС).

Янги хил дори

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли Семашко номли завод «Натуроза» деган янги даволаш препаратини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Бу — узумдан ишланган алкоголсиз маҳсулотдир. Унда қанд моддалари блан бир қаторда В ва С витаминлари, ферментлар, минерал моддалардан натрий, калий ва бошқалар бор.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг илмий кенгаши бу препаратни ма'қуллади. Уни қон кўп оққанда, бош суяги яраланганда, операция олдидан ва кетидан, юрак — қон йўлларининг ишини яхшилаш керак бўлганда, нерв системаси кучсизланиб қолганда, мадор қуриган вақтда қабул қилинади.

Натуроза кўктомир ичига қуйилади. (ТАСС).

Картошка экилабошланди

СТАЛИНОБОД, 16 март. (ТАСС). Тожикистон колхозлари картошка экишга киришдилар. Ўтган йилнинг шу вақтдагига қараганда, деярли уч барвар кўп картошка экилди. Ригар, Оржоникидзеобод ва бошқа районларда катта-катта майдонларда картошка униб чиқди. Колхозлар қатор ораларини биринчи марта ишлашга киришдилар.

Областимизда

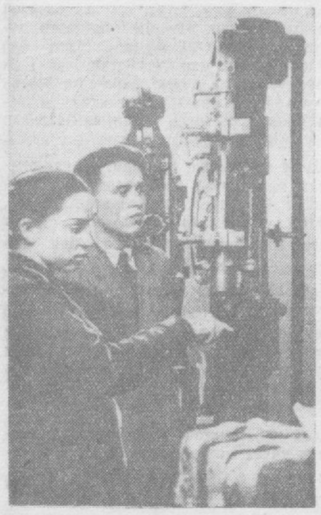

☆ ☆ ☆

Чапда. И. В. Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинатининг химия лабораторияси. **Суратда:** ёш инженер-техник **Ж. Раҳимов** лаборантка **Г. Казанцева** блан биргаликда маҳсулот сифатини текширмоқдалар.

В. Володин фотоси.

☆

Ўнгда. Бекобод асботруба заводи. **Суратда:** диспетчер **З. М. Литвинова** ва **М. В. Иванов** ўртоқлар тайёр маҳсулотларни республикадаги ирригация қурилишлари учун жўнатишга тайёрламоқдалар.

И. Глауберзон фотоси.

☆ ☆ ☆

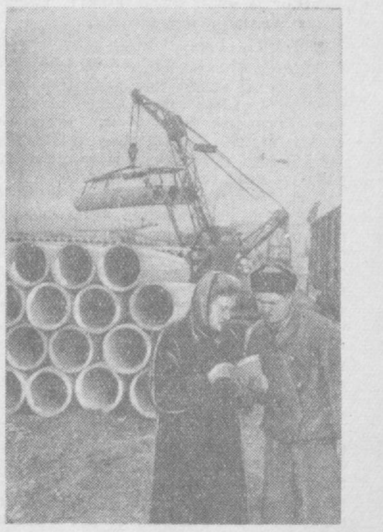

Колхозлар электрлаштирилмоқда

Қуйичирчиқ районидаги колхозлар тобора кўпроқ электрлаштирилмоқда. «Звезда» колхозида янгидан қурилган гидроэлектростанциядан унумли фойдаланилаётир. 300 хонадонга лампочка туширилди, тегирмон, темирчилик устахонаси, клуб ва бошқа жойлар электрлашди. Колхозчилар электр қуввати блан ишлайдиган радиоприёмник, плита, чойнак, дазмолдан кенг фойдаланмоқдалар.

«Красин», «III Интернационал», Ленин номли ва бошқа колхозларда ҳам гидроэлектростанция қурилди. Дмитров номли, «Звезда» ва «III Интернационал» колхозларининг сут-товар фермаларида соғин сигирлар электр қуввати ёрдами блан соғилмоқда. Шунингдек чорвачиликдаги бошқа бирқатор ишлар ҳам механизациялаштирилмоқда.

Т. АҲМЕДОВ.

Чорвадорлар учун кўчма дўкон

Паркент район матлубот жамияти чорвачилик ходимлари учун кўчма дўкон ташкил этди. Бу дўкон қишлоқ хўжалик ва саноат моллари блан савдо қилади. У, ҳозир Боши қизил сой, Сўқоқ тоғ бағирларидаги чорвачилик фермаларига бориб, турли моллар блан савдо қилмоқда.

Ю. БАҲОДИРОВ.

Химикларнинг тунги санаторияси

Чирчиқ шаҳри партия ва ҳукуматимизнинг доимий ғамхўрликлари туфайли кундан-кунга обод ҳамда кўркам бўлиб бормоқда. Бу ерда мактаб, болалар боқчаси, ясли ва шунга ўхшаш маданий бинолар қурилиши блан бирга даволаш шохобчаларининг қурилишига ҳам катта аҳамият берилаётир. Саноат корхоналари ҳузурида поликлиникалар қурилмоқда, мавжуд поликлиникалар кенгайтирилмоқда, улар янги асбоб-ускуналар блан та'минланмоқда.

Сталин номидаги электрохимия комбинати ҳузурида 1950 йили тунги санатория очилган эди. Санатория икки қаватли бинога жойлашган бўлиб, бирнеча хоналарга эга. Санаторияга ихтисосли врачлар жалб этилди. Санаторияда ишчи, инженер-техник ходимлар ва хизматчилардан 1500 дан ортиқ киши ишлабчиқаришдан ажралмаган ҳолда дам олди ва даволанди.

Бу ерда ҳар ойда турли касбдаги ишчилардан 25 дан ортиқ киши дам олади.

Дам олучилар бир кунда беш марта овқатланадилар. Таомлар сифатли ва мазали тайёрланади. Врачлар дам олучиларни даволашга катта э'тибор берадилар.

Санаторияда кутубхона ҳам ташкил этилди ва қизил бурчак очилди. Кутубхонада сиёсий, бадиий ва техникага доир адабиётлар бор. Кундалик газета-журналлар ўз вақтида келтирилиб турилади. Қизил бурчакда даволанучи ва дам олучилар учун турли темаларда тез-тез лекциялар ўқиб турилади.

Бу йил тунги санаторияда комбинат ишчи, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан яна 300 дан ортиқ киши дам олиши белгиланди. Бунинг учун санаториядаги жойлар сонини кўпайтириш юзасидан бирқатор тадбирлар амалга оширилаётир.

Т. УРУНОВ.

Чорва моллари учун янги бинолар

Сирдар'ё районидаги «XVIII партс'езд» колхоз а'золари жамоат чорвачилигини ривожлантиришга зўр э'тибор бермоқдалар. Колхозда қорамоллар, қўй-эчки ҳамда чўчқаларни яхши парвариш қилиш учун барча тадбирларни кўрмоқдалар.

Яқинда бу колхозда 100 бош сигир сиғадиган сигирхона ва 70 бош қўй сиғадиган бир қўйхона қурилди. Бундан ташқари, колхозда яна янги бир чўчқахона ҳам қурилмоқда. Бундай қурилишлар райондаги Маленков номли, Охунбобоев номли, Каганович номли, Тарас Шевченко номли ва «Ҳақиқат» колхозларида ҳам олиб борилмоқда.

Металлурглар—социалистик мусобақа ғолиблари

БЕКОБОД, 17 март. (ЎзТАГ). Бекобод шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети февраль ойида шаҳардаги саноат корхоналарининг социалистик мусобақасида энг яхши кўрсаткичларга эришган Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг коллективига кўчма Қизил байроқ топширдилар. Металлурглар топшириқдан ташқари бирнеча юз тонна пўлат ва прокат тайёрлаб бердилар.

Завод коллективи март ойида ҳам яхши ишламоқда. Март ойининг биринчи ярмида пўлат эритучилар металлни жадал усулда эритдилар. Мартенчилардан Жалилов, Мирзаматов, Дадашев ва бошқалар мартен печининг ҳар квадрат метридан пўлат эритиб олишни 15—20 процент кўпайтирдилар.

Урвановлар оиласининг бахти

Иван Александрович Урванов бугун ҳам одатдагидек шахта томон йўл олди. Урвановни шахтёрлар посёлкасининг аҳолиси жуда яхши билади ва ҳурмат қилади.

Иван Александрович — кекса, тажрибали Донец шахтёридир. Унинг ёшлиги оғир меҳнат, муҳтожлик блан ўтди. Илгари шахтёрлар меҳнати мислсиз оғир эди. Ҳамма иш қўл кучи блан бажариларди. Шахтёрлар эрта тонгдан ишга тушиб, тунда қайтар, қоронғу, исланиб кетган, нам босган баракларда ҳаёт кечирар, қоринлари тўйиб нон емас эдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси меҳнаткашларни капитализмнинг қулчилик асоратидан умрбод халос этди. Шахталар биринчи даражали машиналар блан та'минланиб, илгари шахтёрлар тушида ҳам кўрмаган ҳақиқий ерости заводларига айланди. Кадиевка шаҳридаги Владимир Ильич Ленин номли шахтада Урванов кўп йил меҳнат қилди. У, шахтада забойщик, проходчик, крепильщик бўлиб ишлади. Унинг оиласи бадавлат турмуш кечирар, болалари мактабда ўқир, кечқуринлари эса бутун оила томошага чиқар эди.

...Уруш бошланиб кетди. Немис-фашист босқинчилари вақтинча оккупация қилиб олган территориямиздаги кишилар ўзларининг севган уйлари, қадрдон шаҳар ва қишлоқларини юракларида чуқур қайғу блан ташлаб кетишга мажбур бўлдилар. Аҳоли блан бирга мамлакат ичкарисига барча завод ва фабрикалар эвакуация қилинди. Иван Александровичнинг оиласи ҳам Узоқ Шарқ томон йўл олган эшелонда эди. Урванов ўз оиласини кузатиб, шахтага қайтиб келди. Шахтани душманга қолдирмаслик учун уни портлатишга қарор қилинди. Шахта устида аланга устуни кўтарилганда кишилар сўнгги марта ўзларининг қадрон шахталарига назар ташладилар, кўпларининг кўзларига ёш тўлди.

Урванов кўпгина бошқа Донец шахтёрлари блан партия чақириғига биноан Ўзбекистонга келди. У вақтда Оҳангарон водисида янги кўмир хавзаси очилмоқда эди. Тажрибали,ихтисосли кадрларга бўлган талаб катта эди. Бу ерга қурилиш материаллари, машиналар, асбоб-ускуналар, озиқ-овқат ортилган эшелонлар келабошлади. Ўзбек халқига кўмир кони қуришда бутун мамлакат ёрдам берди.

Оҳангаронда қисқа вақт ичида жуда кўп шахта кўприклари қад кўтарди, кўмир саёз жойларда эса у очиқ йўл блан олинабошланди. Эски кўримсиз қишлоқ ўрнида янги социалистик шаҳар пайдо бўлабошлади.

Урванов бу ерда кўп вақт кон мастери бўлиб ишлаб, ёш ўзбек шахтёрларига зўр хоҳиш блан ўз касбини ўргатди. Новалоотбойщик Ашур Муталибов ва крепильщик Муҳаммад Бозоров Урвановнинг энг қобилиятли шогирдларидандир. Улар ўз ишларининг мастерлари ҳисобланадилар. Муталибов ва Бозоровлар «Фахрий шахтёр» унвонини олганлар. Урвановнинг булар каби шогирдлари шахтада ўнлаб ҳисобланади, уларнинг ҳаммаси илғор кончилардир.

Иван Александрович кўмир саноатида кўп йил ҳалол меҳнат қилгани учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени блан мукофотланган. Унга «Фахрий шахтёр» деган унвон берилган.

— Киши тўғрисида катта ғамхўрлик қилинаётган бизнинг мамлакатимизда меҳнат ғоят шарафли ишдир,—дейди у.— Бу ғамхўрлик кишининг ғайратига-ғайрат қўшади, меҳнатда зафарларга руҳлантиради.

Урвановнинг оиласи шахтёрлар посёлкасидаги энг яхши, ёруғ, шинам уйда туради. Унинг уйи иштиёқ блан безатилган. Урвановнинг шахсий кутубхонасида 300 дан ошиқ китоб бор. Булар орасида Пушкин, Горький, Толстой ва бошқа ёзучиларнинг асарлари бор. Урванов «Правда», «Правда Востока» ва шаҳар газетаси — «Шахтёр Узбекистана» газеталарига обунадир. Унинг даромади яхши, бир ойда ўрта ҳисоб блан 2 минг сўм маош олади. Бундан ташқари у фидокорона меҳнат қилгани учун ҳар йили мукофот олиб туради. Сўнгги 3 йил ичида Урванов давлатдан мукофот тариқасида 12 минг сўмдан ошиқ пул олди. Бу—оиланинг яхши турмуш кечиришига, қимматбаҳо нарсалар сотиб олишга имкон бермоқда.

Урвановнинг болалари бахтли турмуш кечирмоқдалар. Биринчи бўлиб катта ўғли Александр диплом олди. У, Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтини тамомлади. Иккинчи ўғли Николай эса Қарағандада кон техниги бўлиб ишламоқда. Қизи Валентина молия-иқтисод институтида ўқимоқда.

Иван Александрович ўз болаларига қайта-қайта уқтиради:

— Совет давлати бизнинг жонажон давлатимиздир. У бизга янги, озод, маданиятли, бадавлат турмуш берди.

Иван Александрович 40 йилдан бери кон ишчиси бўлиб ишлайди. Унга пенсия белгиланган. Унинг ёши 60 дан ошди , бироқ ҳали бардам, унда меҳнатга бўлган интилиш зўр

— Мен учун шахтадан кетиш— оиладан ажралишдир,—дейди кекса Урванов.

«Узбекуголь» трестининг 9-нчи шахтасида Иван Александрович каби меҳнат қилаётган ва турмуш кечираётган шахтёрлар кўп. 300 дан ортиқ шахтёрнинг велосипед ва мотоцикли бор. 15 шахтёр «Победа» ва «Москвич» автомобили сотиб олди. Ўтган йили 40 киши ўзига дангиллама уй қуриб олди.

Совет шахтёрлари бахтли турмуш кечирмоқдалар. Бунинг учун улар улуғ Коммунистик партиямиздан чексиз миннатдордирлар Шахтёрлар жонажон партиямизнинг бу ғамхўрлигига фидокорона меҳнат қилиш блан жавоб бермоқдалар.

Ф. ПЕТРОВ.

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Ерни чигит экишга сифатли қилиб тайёрлайлик

Областимизнинг колхоз, совхоз далаларида яқин кунларда чигит экиш бошланади. Бу йил кўпчилик майдонларда чигит янги усулда, я'ни квадрат-уялаб ва тўғри бурчакли шаклда экилади, ғўза қатор оралари икки томонлама ишланади. Бу эса ғўзани ягана қилиш, чопиш ишларида меҳнатни, шунингдек вақтни анча тежайди.

Агар ер чигит экишга яхшилаб тайёрланса, шундагина чигитни квадрат ва тўғри бурчакли шаклда экиш ва ҳар гектар ердаги ғўза тупларининг нормаль қалинликда бўлиши та'мин этилади.

Кейинги кунларда областимизда қор, шунингдек кўпгина ёмғир ёғиб ўтди. Ҳозирги асосий вазифа ерга сингиган ёғин намларини кўпроқ сақлаб қолиш ва уларнинг та'сиридан фойдаланиш, ҳайдалган ерлардаги катта кесакларни майдалаш, шу йўл блан чигит экишгача ерни юмшоқ, майда кесакли қилиш каби энг зарур ишлардан иборатдир. Бунинг учун ҳозирги кунларда шудгор қилинган ҳамда қиш ва эрта баҳорда ҳайдалган ерларни етилиши блан тезда бороналаш лозим. Бороналашни тез ўтказиш ва бир йўла ерни икки марта бороналаб олиш учун кучли гусиницали тракторлардан фойдаланиш керак. Бунда бороналаш кенглиги анча ошади ва биринчи қатор бороналарга тиркалган иккинчи қатор бороналар блан ер бирданига икки марта бороналаниб кетилади.

Ҳайдалган ерларнинг серкесаклик даражасини э'тиборга олиш, биринчи навбатда кесак кўп бўлган ерларни, ундан кейин бошқа ерларни бороналаш лозим. Агар шу равишда олдин серкесак ерлар бороналанмаса, кесаклар қуриб қолади ва уларни кўнгилдагидек ушатиб, тупроқ бетини майда кесакли ҳолга келтириш жуда қийин бўлиб қолади.

Бу йил қиш даврида ёғингарчиликнинг кам бўлганини э'тиборга олиб, агар ҳатто ҳозиргача ҳайдалмаган ерлар бўлса бу ерларни ҳам бороналаш зарур. Шундай юмшатиш натижасида ердаги намни яхши сақлаш ва кейиндан ерни ишлаб, чигит экишга яхшилаб тайёрлаш мумкин бўлади.

Қиш, куз ва эрта баҳор даврларида шўри ювилган ёки запас суғориш ўтказилган ерларни ишлашга алоҳида муносабатда бўлиш керак. Бу ҳолда ерни текшириб, ундаги етилган жойларни бир чекадан бороналаб, кейинда қолган ерни бороналаш зарур.

Нам тўплаш учун яхоб берилган ёки шўри ювилгач ҳайдалган ерларни танлаб ёки ёппасига бороналаш ғоят катта аҳамиятга эга. Агар шу хилдаги ерлар ўз вақтида бороналанган бўлса, тупроқни чигит экишга яхшилаб тайёрлаш блан бирга шўрхок ерларда шўрнинг ер бетига кўтарилиб чиқишининг ҳам олди олинади. Агар ер ўз вақтида бороналанмаса шўрхок ерларда тупроқ остидаги туз ер бетига чиқади ва шўр доғлар ҳосил қилади. Бундай ерларнинг тупроғини чигит экишга кўнгилдагидек қилиб тайёрлаш мумкин бўлмай қолади, тўғриси бу ерларни такрор ҳайдашга тўғри келиб, натижада бу тадбир ҳамма вақт ҳосилнинг камайишига сабаб бўлади. Шуни э'тиборга олиб бутун куч ҳамда воситаларни тўла сафарбар этиб, ерларни ўз вақтида (етилиши бланоқ) бороналаб олишимиз керак. Агар бороналашдан кейин қаттиқ ёғинлар ёғиб қатқалоқ ҳосил бўлиши ма'лум бўлса, ерларни такрор бороналаш зарур. Аммо оз-моз ёғинлардан кейин ерни бороналашнинг ҳожати йўқ.

Ер ҳайдалганда унинг бетида плуг тиши ағдариб ташлаган тупроқлардан пушталар ва плуг тиши ўйган жойларда эгатга ўхшаш ариқчалар пайдо бўлиши, шунингдек плуг қайрилган жойлар нотекис бўлиб қолиши мумкин. Бу нотекисликлар суғориш ўтказишни қийинлаштиради, суғоришдан кейин ернинг текис етилишига халал беради, натижада культивация ишларини сифатли ўтказиш мумкин бўлмай қолади.

Дала текис бўлмаса экилган чигит ҳам текис қалинликда кўмилмай, бунинг оқибатида ғўза туплари сийраклашиб қолади. Буни пахтакорларимиз жуда яхши биладилар. Шунинг учун илғор колхоз ва совхозларда ерни чигит экишгача текислашга катта аҳамият берадилар, меҳнатни аямайдилар. Айни ҳолда ортиқча сарф қилинган меҳнатнинг ўрни чигитнинг сифатли экилиши, кейиндан ғўзани суғориш, қатор ораларини ишлашнинг сифатли ўтиши туфайли қопланиб кетади. Яхши текисланган ерларда пахта ҳосилининг 2—4 центнер ва ундан ҳам кўпроқ ошиши мумкин.

Ерни чигит экиш олдидан ишлашда қуйидаги вазифаларни бажариш кўзда тутилади:

а) чигитнинг яхши кўмилиши учун тупроқнинг юмшоқ бет қаватини ҳосил қилиш;

б) ерда тўпланган намни сақлаб қолиш;

в) далани бегона ўтлар босишига қарши кураш.

Бу ишларни бажаришда қиш ва эрта баҳор даврларида иссиқ ва совуқнинг та'сири натижасида тупроқнинг бет қаватида ҳосил этилган ижобий хоссаларнинг барчасини сақлаб қолиш талаб этилади. Тупроқ бети совуқдан гоҳ музлаб, иссиқдан гоҳ эриб яхши физик хосса ҳосил этади. Тупроқнинг шу хилдаги бет қавати ёғинлар натижасида тез увиб ёпишмайди — қатқалоққа айланмайди. Ундан ер остига ҳаво ҳам бемалол ўтиб туради ва бу эса чигитнинг эрта ва қийғос униб чиқишига катта ёрдам беради.

Ҳайдалган ернинг баҳордаги ҳолатига қараб ерни чигит экишга тайёрлашда қилинадиган ишлар ҳархил бўлади.

Агар ҳайдалган ер шўри ювилмаса ёки нам тўплаш мақсадида суғорилмаса, шунингдек у бегона ўтлардан тоза бўлиб, тупрок бетида катта, қўпол кесаклар бўлмаса (ер яхши ҳайдалганда ортиқча кесаклар бўлмайди) чигит экишдан олдин бороналаш ва шлейфлашнинг ўзи кифоядир. Эрта кўкламдаги бороналашга ўхшаш ерни чигит экиш олдидан бороналашда ҳам гусиницали тракторлардан фойдаланиш керак. Бунда тракторга бороналарни кенг қаторда ишлайдиган қилиб тиркаш блан уларнинг охирги звеносига волокушкалар ҳам тиркалади. Шунда бир йўла ер икки марта бороналаниш блан бирга шлейфланиб ҳам кетади.

Агар ер бети майда кесакчали, юмшоқ бўлса бир марта бороналашнинг ўзи етарлидир. Агар ер бетида йирик ва қаттиқ кесаклар кўп бўлмаса у вақтда ер бороналаниб унинг кетидан мола ҳам бостирилади. Бу ҳолда ба'зан ерни уч-чўрт мартагача бороналашга тўғри келади. Шундан кейин мола бостирилганда кесаклар майдаланиб ер бети текисланади.

Бегона ўтлар кўп бўлган, қисман янгидан бузилган бедапояларда ерни чигит экишга тайёрлаш пайтида бегона ўтлар кўпайиб кетади. Шундай пайтларда ерни бороналашдан олдин культиватор блан 6—8 сантиметр чуқурликда юмшатиш ёки тупроқни ётиғига кесадиган иш органлари ўрнатилган чизель блан ишлаш керак. Агар бегона ўтлар чигит экишдан анча олдин кўкариб чиққан бўлса, ерни чигит экишгача ишлашдан икки-уч ҳафта илгари культивациялаш, экиш олдидан эса бороналаш ва шлейфлаш ёки молалаш зарур. Бунда тупроқнинг ҳолатига э'тибор қилинади. Агар ҳайдалган ер нам тўплаш мақсадида суғорилса ёки шўри ювилса уни чигит экиш олдидан ишлашда яхшиси 10—12 сантиметр чуқурликда чизельлаш, шунинг блан бир вақтда бир агрегатта тиркалган борона ва молани бостириш керак. Агрегатда борона ва мола бўлса чизельлаш вақтида ер бетига чиққан кесаклар яхши майдаланади ва тупроқдаги нам сақланади.

Шуни ҳам айтиш керакки, ер суғорилгандан кейин етилишига қараб бўлиб-бўлиб ёки ёппасига бороналанган бўлса, чизель, борона ва моладан иборат агрегат блан чигит экиш олдидан ишланса чигит эрта ва қийғос униб чиқади.

Ҳайдалиб, шўри ювилган ерларни чуқур (25—30 сантиметр) чизельлаш талаб қилинади, деган фикр ҳозиргача ҳам кўп тарқалган. Бу, чигит гўё экиш олдидан чуқур юмшатилган ерларга экилиши керак деган нотўғри фикрларга асосланишдан иборатдир.

Ҳали ҳайдалмаган ерларни ишлаб, тупроғини чигит экишга сифатли қилиб тайёрлашга зўр э'тибор қилиш керак. Ер ҳозирги кунларда қанча эрта ҳайдалса шунча яхши. Шунинг учун чигит экишга саноқли кунлар қолган ҳозирги пайтда тупроқ етилиши блан, гарчи юзароқ (20 сантиметр) бўлса ҳам албатта ҳайдаш, шу блан бир вақтда бороналаш керак. Бундан ташқари ҳайдалган ерни яна алоҳида бороналаш ҳам лозим. Бу ҳолда борона ва мола чигит экиш олдидан бостирилади. Мола бостиришда кесакларни майдалаш, ерни текислашгина кўзда тутилмасдан, балки, тупроқни бирмунча зичлаш ҳам кўзда тутилади.

Бегона ўт кам бўлган ерларда, айниқса ўтлоқ тупроқли ерларда ҳайдашнинг ўрнига юзароқ (10—15 сантиметр чуқурликда) чизельлаш ма'қул. Бундай ерларда ерни чигит экиш олдидан даланинг узунаси ва кўндалангига қаратиб икки марта чизельлаш керак. Айни ҳолда ер, ишланган қавати чуқурлигида юмшатилади. Ернинг шу хилда ишланиши ағдариб ҳайдалганга қараганда анча тузук бўлади.

Шуни эсда тутиш керакки, ерни чигит экишга тайёрлашда ҳамма ердаги ишни бир қолипга солиш тўғри келмайди. Бу, ҳайдалган ернинг ҳолати, тупроқнинг типи, унинг намлиги ва ҳоказоларга қараб қат'ий табақаланиши керак. Фақат бутун колхоз ёки совхоз бўйича эмас, балки уларнинг ҳарбиридаги айрим пайкалларнинг ўзига қараб ҳам иш кўриш талаб этилади.

Колхоз ва совхозларда ерни чигит экишга намунали суратда тайёрлаш блан 1955 йилда пахтадан мўл ҳосил олишга мустаҳкам замин яратган бўламиз.

А. КОЛДАЕВ,
П. СОКОЛОВ,
Қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари.

Англия блан СССР Ҳукуматлари бошлиқларининг учрашуви масаласи юзасидан У. Черчилль блан В. М. Молотов ўртасида бўлган ёзишмаларга доир

Англия, АҚШ ва СССР бош министрларининг учрашувини уюштириш масаласи юзасидан лейбористлар томонидан киритилган резолюция проекти устида Англия умум палатасида бўлган музокаралар вақтида Англия бош министри У. Черчилль 14 мартда сўзга чиқди.

У. Черчилль Англия парламентида 14 мартда қилган баёнотида Англия блан СССР Ҳукуматлари бошлиқларининг учрашувларини ташкил қилиш масаласи устида У. Черчилль блан СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов ўртасида 1954 йил июль-август ойларида олиб борилган конфиденциал (махфий) ёзишмаларнинг мазмунини ошкор қилди. Броқ, Черчилль тегишли мактубларнинг аниқ текстини ўқиб бермади.

Шу мактубларнинг мазмунидан кўриниб турибдики, У. Черчилль Англия блан СССР Ҳукуматлари бошлиқларининг учрашуви тўғрисида ўтган йил 4 июльда таклиф қилиб, 27 июльдаги ўзининг мактубида шу қилинган таклифдан яна ўзи бош тортди. У бунинг учун важ қилиб, Европада коллектив хавфсизлик масаласи устида Умумевропа кенгаши чақириш тўғрисида Совет Ҳукуматининг 24 июльдаги нотасида қилган таклифи икки ҳукумат бошлиқларининг учрашуви тўғрисида У. Черчилль томонидан қилинган таклифнинг «ўрнини босди» деб айтди. Бу баҳонанинг асоссизлиги шундан ҳам кўриниб турибдики, Англия бош министри Англия блан СССР Ҳукуматлари бошлиқларининг учрашувидан воз кечганидан кейин, Англия ҳукумати Умумевропа кенгашида қатнашишдан ҳам бош тортди.

В. М. Молотовнинг 31 июльдаги ва 11 августдаги жавоб мактубларида, икки ҳукумат бошлиқларининг учрашуви масаласини Умумевропа кенгаши чақириш тўғрисида СССР томонидан қилинган таклифга боғлиқ қилиб қўйиш учун ҳечқандай асос йўқ эканлиги, ўша вақтда Жанва Кенгашида эришилган муваффақиятлар бошқа масалаларни ҳам ҳал қилишга ёрдам бериши лозимлиги тўппа-тўғри кўрсатиб ўтилган эди.

Англия блан СССР Ҳукуматлари бошлиқларининг учрашувини ташкил қилиш масаласи устида У. Черчилль блан В. М. Молотовнинг 1954 йилда бир-бирларига юборган мактубларининг тўлиқ текстлари қуйида э'лон қилинади.

1. У. ЧЕРЧИЛЛЬ жанобларининг В. М. МОЛОТОВ ГА МАКТУБИ

Англиянинг СССРдаги элчиси У. Хэйтер жаноблари томонидан 1954 йил 4 июльда топширилган.

Бош министрдан Молотов жанобларига.
Махфий ва шахсий.

Буюк учликнинг энг юқори даражада учрашуви масаласи юзасидан 1953 йил 11 майда билдирган истагим тўғрисида ва, агар бунинг учун имконият бўлмаса, Сизнинг Ҳукуматингиз истаган тақдирда у блан шахсан алоқа боғлашга ўзим уриниб кўраман, деб умум палатасида ба'занба'зан қилган баёнотларим тўғрисида Сизнинг фикрингизга менинг Америкага қилган сафарим қандай та'сир қилганлигини билишга қизиқар эдим. Менга шу нарса равшандирки, ҳозирги вақтда Қўшма Штатлар бу учрашувда қатнашмайди, броқ, Сиз ҳеч шубҳасиз, бу масала устида президент Эйзенхауэр томонидан 30 июньда бўлган ўзининг матбуот конференциясида қилган ва анча қулайроқ бўлган баёноти блан танишгандирсиз. Менингча, Қўшма Штатлар ўз жамоатчилик фикри олдидаги менинг аҳволимни имкони борича осонлаштирур.

2. Шундай бир савол туғилади: бунга Сизнинг Ҳукуматингиз қандай қарайди? Мен буни Сизга расмий таклиф блан мурожаат қилишимиздан ва учрашиладиган жой ва вақт масалаларини кўриб чиқишимиздан олдин билишни истар эдим. Сиз блан кўпгина дўстона суҳбатларда бўлган Антони Иден, албатта, мен блан бирга боради. Мен Маленков жаноблари блан ёки, уруш йилларини эслаган вақтимда, Сизнинг сиёсий коллегаларингиздан бошқа бирор киши блан учрашиш шарафига ҳеч-қачон муяссар бўлган эмасман.

3. Кун тартибисиз дўстона учрашиш ва учрашганда ҳам ўсиб бораётган ишонч, кескинликни юмшатиш ва осойишталик вазиятида ёнма-ён бўлиб яшашнинг оқилона усулини топишдан иборат ягона мақсад блан учрашиш тўғрисидаги фикр уларга ёқармикин, агар Сиз шу ҳақда менга хабар қилсангиз, мен жуда хурсанд бўлур эдим.

4. Гарчи бизнинг учрашувимиз, бу учрашувнинг қаерда бўлишидан қат'ий назар, оддий ва гайри-расмий учрашув бўлиб, фақат бирнеча кунгина давом қилса-да, бу учрашув кўп нарсаларни ҳал қилиб бериши мумкин бўлган кенгроқ миқ'ёсдаги учрашувнинг муқаддимаси бўлиши мумкин. Броқ, бу хусусда ўзимнинг шахсий умидларимни изҳор қилишдан бошқа бирор нима айтишга менинг ваколатим йўқ.

5. Уруш вақтидаги ўртоқлик муносабатларимиз тўғрисида кўп ўйлаганим ҳолда, Мен Сиз ва Сизнинг дўстларингиз қандай фикрда эканлигини менга мумкин қадар тезроқ хабар қилишингизни сўрайман.

1954 йил 4 июль.

2. В. М. МОЛОТОВНИНГ У. ЧЕРЧИЛЛЬ жанобларига МАКТУБИ

СССРнинг Англиядаги элчиси Я. А. Малик томонидан 1954 йил 6 июльда топширилган.

Бош министр
У. Черчилль жанобларига.
В. М. Молотовдан.

Элчи Хэйтер томонидан 4 июльда менга топширилган Сизнинг муҳим мактубингиз учун Сизга миннатдорчилик изҳор қиламан.

Совет ҳукумати шу мактуб блан қизиқиб танишди. Совет ҳукуматига унинг аҳамияти тўла тушунарлидир. Сизнинг ташаббусингизга айниқса ҳозирги умумий вазиятда буерда хайриҳоҳлик блан қаралади ва Сизнинг ташаббусингиз шунга сазовордир, бунга амин бўлишингиз мумкин.

Сизнинг ҳам ва бош министр Г. М. Маленковнинг ҳам иштироки блан ўтказилиши мумкин бўлган дўстона учрашув тўғрисидаги Сизнинг фикрингизга ва шу учрашувнинг мақсадлари тўғрисида Сиз изҳор қилган мулоҳазаларга Москвада хайриҳоҳлик блан қаралмоқда. Албатта шундай учрашувда мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг ривожланишига яқиндан алоқадор бўлган А. Иден жанобларининг иштирок қилиши жуда табиий бир нарса деб қабул қилинмоқда.

Бизнинг фикримизча, башарти халқаро муносабатларни юмшатишга ва тинчликни мустаҳкамлашга манфаатдор бўлган томонларнинг ҳаммаси э'тироф қиладиган бўлса, бундай шахсий учрашув энг юқори даражада кенгроқ миқ'ёсда учрашувнинг амалга оширилишига хизмат қилиши мумкин.

Москвадаги раҳбар сиёсий арбобларнинг умумий фикрини Сизга айтиб ўтишни лозим деб ҳисоблайман. Улар уруш вақтидаги ўртоқларча муносабатларимизни ва мана шуларнинг ҳаммасида Сизнинг шахсан катта ролингиз бўлганлигини эсга олиб турадилар. Сиз ўша вақтни ҳақли равишда яна эслатдингиз. Фақат бизнинг халқларимиз учунгина эмас, шу блан бирга дун'ёнинг тақдири учун ҳам шуқадар ижобий аҳамиятга эга бўлган муносабатлар мамлакатларимиз ўртасида уруш вақтида бўлган-у, аммо, нега энди бу муносабатлар ўшандай яхши йўлда ривожланиши мумкин эмас? деган савол туғилади. Бизга келганда, биз ана шундай муносабатларга интилмоқдамиз ва Сизнинг мактубингизга шу нуқтаи назардан қарамоқдамиз.

1954 йил 5 июль.

3. У. ЧЕРЧИЛЛЬ жанобларининг В. М. МОЛОТОВГА МАКТУБИ

У. Хэйтер жаноблари орқали 1954 йил 7 июльда юборилган.

Сизнинг мактубингиз учун ғоят ташаккур билдираман, бу мактубга бирнеча кундан кейин жавоб қайтараман.

4. У. ЧЕРЧИЛЛЬ жанобларининг В. М. МОЛОТОВГА МАКТУБИ

У. Хэйтер жаноблари орқали 1954 йил 27 июльда юборилган

Бош министрдан Молотов жанобларига.
Хусусий ва шахсий мактуб

Афсуски, Сизнинг 5 июльда тезлик блан юборган илтифотли мактубингизга шу вақтгача жавоб қайтараолмадим, лекин аминманки, мен Жанва Кенгаши тамом бўлишини кутиб туришим лозим эканлигини Иден жаноблари блан қилган суҳбатларингиз натижасида Сиз тушуниб олгандирсиз. Шу суҳбатларда бир фикрга келинганлиги учун мен хурсандман ва шу келишув бузилмайди, деб ишонаман.

Августнинг охиридами ёки сентябрьнинг биринчи ярмидами, ярим йўлдаги бирор жойда, Бернд, Стокгольмда ёки Венада учрашишни таклиф қилмоқ учун ўз коллегаларим блан маслаҳатлашиб, Сизга янги мактуб юборишга тайёрланиб турган эдим. Лекин шу пайтда бизнинг 7 майдаги нотамизга жавобан Сизнинг 24 июльдаги нотангиз э'лон қилиниб қолди. Бу, албатта, мен назарда тутган планга мос келмайди. Икки ҳукуматимизнинг бошлиқлари ўртасида ғайри-расмий иккитомонлама музокаралар олиб борайлик, деган мақсад ва умидим бор эди, броқ, эндиликда, Жанва Кенгаши тамом бўлганидан кейин, Сиз Европада коллектив хавфсизлик масаласи ишида бундан бирнеча ой олдин Совет ҳукумати томонидан қилинган таклифларни яна муҳокама этмоқ учун Европа давлатлари ва Қўшма Штатларнинг иштироки блан расмий конференция чақиришни таклиф қилипсиз, шу блан бирга, менингча, шу конференцияда ҳукуматларнинг бошлиқлари қатнашуви кутилмаса керак.

Бу, афтидан, уч ёки тўрт давлатнинг энг юқори даражадаги кенгашига, эҳтимолки, муқаддима бўлиши лозим бўлган ва мен таклиф қилган ғайри-расмий кичикроқ учрашувнинг ўрнини бир мунча вақт мобайнида олиб туради.

5. В. М. МОЛОТОВНИНГ У. ЧЕРЧИЛЛЬ жанобларига МАКТУБИ

Я. А. Малик томонидан 1954 йил 31 июльда А. Иден жаноблари орқали юборилган.

Бош министр
У. Черчилль жанобларига.
В. М. Молотовдан

Сизнинг 27 июльдаги мактубингизни олдим.

Сиз ўз мактубингизда, Европада коллектив хавфсизлик масаласи юзасидан Умумевропа кенгаши чақириш ҳақида 24 июльдаги нотамизда қилган таклифимиз, афтидан, давлатларимиз ҳукуматлари бошлиқларининг Сиз таклиф қилган учрашувининг ўрнини бирмунча вақт мобайнида олиб туради, деб ёзипсиз.

Шуни айтишим керакки, бирор кун тартибисиз ғайри-расмий учрашув тўғрисида Сизнинг 4 июльдаги мактубингизда қилинган таклифни Европада хавфсизликни та'минлаш хусусида яқин ойлар ичида кенгаш чақириш масаласига боғлиқ қилиб қўйиш керак, деб ҳисобламоқ учун бизнинг фикримизча асос йўқ.

1954 йил 31 июль.

6. У. ЧЕРЧИЛЛЬ жанобларининг В. М. МОЛОТОВГА МАКТУБИ

У. Хэйтер жаноблари орқали 1954 йил 6 августда юборилган.

Бош министрдан
Молотов жанобларига
Хусусий ва шахсий мактуб.

Сизнинг 31 июльдаги хатингиз учун Сизга ташаккур билдираман. Ўзимнинг дастлабки проектимни бирор даражада ўзгартирарман, деб Сизга хабар қилиш нияти менда йўқ эди. Лекин Берлиндаги таклифларингизни кутилмаган равишда яна ўртага ташлаганлигингиз натижасида янги ҳолат вужудга келди, чунки мен таклиф қилган ва, менингча, Сизнинг фикрингизча ҳам фойдали бўлиб чиқиши мумкин бўлган энг юқори даражада икки давлат ўртасидаги ғайри-расмий кенгашни катта расмий халқаро кенгаш блан бир вақтда ўтказиш мумкин бўлмас эди. Сиз расмий равишда мурожаат қилган Британия, Америка ва Франция ҳукуматлари ҳозирги вақтда ўз жавобларини тайёрламоқдалар. Гарчи Англиядаги ва бошқа мамлакатлардаги министрлар йилнинг бу фаслида бошқа жойларга кетиб қолган бўлишлари мумкин бўлса ҳам, менингча, Сизнинг дипломатик нотангизга манфаатдор уч ҳукуматнинг жавоби, балки, шу ой ичида юборилса керак. Шу сабабли, яхшиси, бу масала қай тариқа бартараф бўлишини билиб олгунимизча, кутиб турайлик ва сўнгра шу воқиалар нуқтаи назаридан қараб менинг проектимни яна бир марта ўрганиб чиқамиз.

7. В. М. МОЛОТОВНИНГ У. ЧЕРЧИЛЛЬ жанобларига МАКТУБИ,

Я. А.Малик орқали 1954 йил 12 августда юборилган.

Хусусий ва шахсий мактуб.
Бош министр У. Черчилль жанобларига
В. М. Молотовдан.

Мен Сизнинг 6 августдаги мактубингизни олдим, шу мактубда Сиз ўзингизнинг дастлабки планингизни бирор даражада бўлса ҳам ўзгартирмаганлигингизни ва шу масалага яна қайтиш ниятида эканлигингизни хабар қилгансиз.

Умумевропа кенгаши тўғрисидаги, шунингдек тўрт давлат министрларининг кенгаши ҳақидаги бизнинг таклифларимизга келганда, бу таклифлар, Сизга ма'лумки, уч ҳукуматнинг 7 майдаги тегишли нотасига жавобан қилинган таклифлардир. Бизнинг бу жавобимиз, табиий, Жанва Кенгаши тамом бўлгунича кечиктирилиб турган эди. Ўз навбатида биз шундай деб ҳисоблаймизки, Жанвада эришилган ижобий натижалар бошқа масалаларнинг ҳам бартараф қилинишига ёрдам бериши лозим бўлур эди.

24 июльдаги бизнинг нотамиз ҳақида Сизнинг мулоҳазаларингиз муносабати блан мен ўзимнинг аввалги хатимга шуни илова қилишни зарур, деб ҳисобладим.

1954 йил 11 август.

ТЕАТР

„Ромео ва Жульетта“

(А. Навоий номли опера ва балет театрининг янги спектакли)

Совет халқи гениал инглиз драматурги Вильям Шекспирнинг асарларини зўр муҳаббат блан ўқийди ва уларни юксак қадирлайди.

Тамошабинларимиз Шекспирнинг «Ромео ва Жульетта» трагедиясини зўр қизиқиш блан севиб ўқийдилар. Бу асарда катта социал конфликт очиб берилган. Шекспир танқидининг тиғи ўрта асрдаги феодал насабчилигининг қолдиқларига ва феодал оиласи ахлоқига қарши қаратилган. Бирбирини жондан севучи Ромео ва Жульетта ўз ҳуқуқлари, бахт-саодатлари учун курашадилар. Улардаги самимий, олижаноб муҳаббат ҳаёт символи, юксак гуманистик идеалларнинг тимсолидир. Шунинг учун бу асар ўзининг ғоявий йўналиши блан бизнинг зомонимизда ҳам зўр қизиқиш блан тамоша қилинмоқда.

Ўтмишдаги жуда кўп композиторлар «Ромео ва Жульетта» трагедиясини ўзларининг опера ва балет асарлари учун асос қилиб олдилар. Броқ, уларнинг кўпчилиги мелодраманинг тор доирасидан чиқаолмадилар, бахтсиз ошиқ-машуқнинг руҳий азобларини ифодалашдан нарига ўтмадилар. Улар орасида катта муваффақиятга эришган опера улуғ француз композитори Гуноники бўлди.

Гуно XIX асрнинг энг яхши композиторларидан бири бўлиб, у, ўзининг гўзал мелодиялари блан машҳурдир. Унинг мелодиялари жўшқинлиги, самимийлиги ва кишининг қалбидан чуқур ўрин олиши блан ажралиб туради. Ўз даврининг оркестрига хос бўёқлардан усталик блан фойдаланган, инсон овозининг имкониятларини ва вокаль сан'атининг кучини яхши билган Гуно оркестрнинг енгил, содда тембрлари орқали Ромео ва Жульетта образларини ёрқин очиб беручи опера яратган.

Бу ҳол бизнингча, Навоий номли опера ва балет театри коллективи олдида Гуно музикасини Шекспир трагедиясига яқинлаштириш вазифасини қўяди. «Ромео ва Жульетта» операси устида иш олиб борган дирижёр В. П. Карпов ва режиссёр П. А. Ковалев композитор асаридаги гўзалликни ва ўзига хос хусусиятларни сақлаб қолиш, спектакль динамикасини кескинлаштириш, воқиаларни йириклаштириш, қаҳрамонларнинг ҳис-туйғуларини чуқурлаштириш, конфликтни кучайтириш, постановканинг социал мазмунини ошириш йўлидан борганлар.

Театр коллективи катта ижодий иш олиб бориши натижасида музика-вокаль ва саҳна сан'ати воситалари орқали асарнинг асосий ғоясини очиб беришга муваффақ бўлган. Постановкачилар равшан вокаль ва саҳна бўёқларини топаолганлар, опера қаҳрамонларининг бой, ма'навий қиёфаларини очиб бераолганлар. Спектакльда яхлит бадиий ансамбль яратилган. Айниқса тўртинчи кўринишдаги Тибальд вафотидан кейинги мотам ансамбли муваффақиятли чиққан.

Спектаклнинг яна бир муваффақияти шундаки, унда асосий рольларни театрнинг А. Азимов, О. Кучликова, С. Беньяминов, Мартишевская, Шевелев каби ёш, қобилиятли солистлари ўйнайдилар.

Жульетта ролини ижро этган солистка Мартишевская реалистик, лирик образ яратаолган. Артисткадаги соф, жарангдор, равшан тембр овози унга Жульеттанинг ҳаққоний ва поэтик образини яратиш имконини берган. Артистка биринчи пардадаги машҳур вальс кўринишини усталик блан ижро этган. Охирги пардада Жульетта образининг тараққиётида қандайдир сусткашлик сезилади. Ахир, операнинг финалидаги Жульетта бадлаги оддий қиз эмас, ҳатто яширинча никоҳлашишга жур'ат этган жасур қизгина ҳам эмас, балки у ўз муҳаббатига эришиш учун бутун имконияти блан курашаётган ёш хотиндир. Ёш артист ана шу нарсани тўлалигича очиб бераолмаган. Ўз қаҳрамони характеридаги ўзгариш ва тараққиётни бўртдириб кўрсатаолмаган.

Қобилиятли, ёш солистлардан Асад Азимов Ромео партиясини ижро этади. Азимов Ромеонинг жўшқинлигини, хаёлчанглигини лирик ҳолатларда усталик блан очаолган. У, келишган ташқи кўриниши, гўзал овози, муносабатларидаги самимийлиги блан тамошабинда яхши таассурот қолдиради. Броқ Ромео — Азимовда ҳали ички темперамент ва йигитлик шижоати етишмайди. Азимов ўз қаҳрамонининг ички туйғуларини, уни ҳалокатга олиб келган воқиа ва ички кечинмаларининг моҳиятини чуқурроқ очиб берса яхшироқ бўлар эди.

Операда Ромеонинг дўсти, Уйғониш даврининг хушчақчақ, гуманистик дун'ёқарашларини мужассамлантирган Меркуциога катта ўрин берилган. Ёш солистлардан С. Беньяминов Меркуцио ролини зўр темперамент блан ижро этади. Бу спектакльда муваффақиятли чиққан образлардан биридир. Меркуцио — Беньяминов саҳнага соф ҳаёт нафасини олиб келади. Меркуциога тамомила қарама-қарши турган образ—Тибальд образидир. Унда ўрта аср уруғчилик қасоскорлигининг энг ёвуз, ярамас традициялари мужассамлангандир. Артист Шевелев Тибальддаги ўтакетган жоҳиллик ва шафқатсизликни маҳорат блан очиб берган.

Ёш солистка О. Кучликова Стефано ролини муваффақиятли бажарган. Агар Кучликова тўртинчи кўриниш бошидаги ҳазил серенадани янада жўшқинроқ ва шиддатлироқ қилиб айтса, бу образ янада ёрқин тасвирланган бўлур эди.

Юқоридаги ютуқлар блан бирга спектакльда жиддий камчиликлар ҳам бор. Уларнинг энг муҳими шуки, постановкачилар Шекспир трагедиясини Гуно музикасига тамоман яқинлаштираолмаганлар. Дирижёр ва режиссёр юз йилчадан бери операда ҳукмрон бўлиб келган шаблон, трафарет қоидалардан спектакльни озод қилаолмаганлар. Уларнинг қат'иятсизлигини спектаклнинг кўпгина кўринишларида, айниқса иккинчи пардада, шунингдек монах Лоран (артист Михеев) блан боғлиқ ҳаракатларда очиқ-равшан кўриш мумкин. Иккинчи парда (тунги учрашув) тушуниш учун ҳам, тасвирлаш учун ҳам жуда қийин кўринишдир. Чунки унда жуда кўп секин-аста юз берадиган темплар бор ва унда Ромео ва Жульеттадан бошқа иштирок этучи шахслар ҳам сезилиб туриши керак. Мана шу кўринишлар дирижёр ва режиссёрнинг диққат марказида бўлиши, Ромео ва Жульетта образларининг ижрочиларига биринчи учрашувдаги ички ҳаяжон ва ҳис-туйғуларини, муҳаббатнинг ўлимдан устун туришини тўлароқ очиб беришга ёрдам беришлари керак эди.

Лоран образи ва унинг спектаклдаги мавқи'ига келганда шуни айтиш керакки, артист ва постановкачилар бу образни нотўғри талқин қилганлар. Спектакльда у фақат севишганларни никоҳловчи (учинчи кўриниш) руҳоний, шишадаги дорини қизга беручи олижаноб киши (бешинчи кўриниш) сифатида талқин қилинган, ваҳоланки бу образ жуда чуқур ва мураккаб философик образдир. Лоранота фақат ақлли кишигина эмас, балки операда иштирок этучи барча шахслардан ақллироқ кишидир. Севишганларни уларнинг ота-оналаридан рухсатсиз яширинча никоҳлаган бу руҳоний бу икки хонадоннинг бир-бирига ашаддий душман эканлигини аниқ билатуриб, онгли равишда черков қонунларига хилоф иш тутади. Лоран доно ва гуманист кишидир. Постановкачилар операдаги никоҳ кўринишини муваффақиятли чиқараолмаганлар. Тўғри, никоҳ триосидаги Лоран — Михеевнинг овози ёқимли ва гўзал бўлиб эшитилади, лекин гўзал овоз образ характерини очиб бериш учун кифоя эмас.

Спектакльдаги Капулетти (артист К. В. Царев) образи муваффақиятли чиқмаган. Артист актер ва қўшиқчи сифатида бўлаётган воқиаларга ўз муносабатларини очиқ баён қилаолмаган.

Рассом В. А. Рифтиннинг хизматини алоҳида қайд қилиб ўтиш керак. Рассом ўша даврнинг колоритини усталик блан бераолган, айниқса I, III, IV пардалардаги саҳна безаклари муваффақиятли чиққан.

Юқорида кўрсатиб ўтилган камчиликлар шунинг натижасида келиб чиққанки, постановкачилар, биринчидан, бу операнинг илгариги постановкаларида традиция тусига кириб қолган эски усулларга таяниб қолганлар ва, иккинчидан, қаҳрамонлардаги шижоат ва жасоратни кўрсатиш ўрнига нозик лиризм блан ортиқча овора бўлиб кетганлар.

Шубҳасиз муваффақиятли чиққан бу спектакльда талантли, гўзал музика учун, унинг ортиқча сентименталь элементлардан тозалаш учун ва операни Шекспирнинг реалистик сан'атига яқинлаштириш учун қунт блан ишлаш талаб этилади. Опера устида бундан кейин олиб бориладиган ижодий ишлар ана шу асосий нарсага қаратилиши керак.

Ф. ЖУРАЕВ.

Ворошилов номли колхоз а'золари чорвачиликни ривожлантириш перспектив планини муҳокама қилмоқдалар

☆ ☆

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорига жавобан областимиз колхоз ва совхозларида чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш перспектив планлари тузилмоқда ва бу планларни бажариш юзасидан амалий тадбирлар белгиланмоқда. Колхозчилар мамлакатга тобора кўп чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олмоқдалар.

Яқинда Калинин районидаги Ворошилов номли колхоз правлениеси ва активлари қишлоқ хўжалик мутахассислари блан биргаликда, колхозда чорвачиликни ривожлантириш перспектив планини тузиб чиқдилар. Бу план колхозчиларнинг умумий йиғилишида кенг муҳокама қилинди, планда кўрсатилган тадбирларни амалга ошириш юзасидан бир қарорга келинди.

Қуйида Ворошилов номли колхоз а'золарининг умумий йиғилишида перспектив планни муҳокама қилишда сўзлаган айрим кишиларнинг нутқлари қисқартирилиб босилмоқда.

☆ ☆

Гуркираб ривожланаётган хўжалик

Калинин районидаги Ворошилов номли колхоз республикамиз пойтахтининг биқинида. Колхоз ерларига шаҳардаги йирик саноат корхоналарининг корпуслари туташиб кетган. Колхоз қишлоғида бўлсангиз, янгича манзарани кўрасиз. Йилнинг тўрт фаслида — кузда, қишда, баҳорда ва ёзда ҳам ҳар турли янги сабзавот маҳсулотлари етиштириб бераоладиган теплица-комбинатнинг кўкни ўпиб турган трубалари қишлоқда ҳам саноат пайдо бўлаётганини эслатади.

...Мажлисга қадар далаларни, парник хўжалиги ва теплица-комбинат, сигирхоналарни айландик. Шунда ҳарбир кишининг астойдил меҳнат қилаётганлигини, ўзига топширилган муҳим вазифани муваффақиятли бажариш учун жон-дили блан ишлаётганини кўрдик. Ана шу йирик хўжаликнинг гуркираб ўсишига фидокор кишилар ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Колхоз а'золари хўжаликни ҳартарафлама ривожлантириш соҳасида жуда катта ютуқларга эришган бўлсалар ҳам, ҳали улар бу блан қаноатланмаётирлар. Улар олға томон, ҳосилни янада ошириш сари интилмоқдалар.

Шаҳар нафаси сезилиб турган бу колхозда ҳарбир кишининг — сигир соғувчилар, ҳамиша кўк сабзавот етиштириб берувчилар, далада бу йилги мўл ҳосилга мустаҳкам база яратаётган азаматларнинг мақсади бир. КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қароридан руҳланган колхоз а'золари она-Ватанга картошка, сабзавот, чорвачилик, боғдорчилик маҳсулотларини ҳарқачонгидан кўра кўпроқ етказиб бериш ҳисси блан тўлиб тошганлар. Бу уларнинг ҳарбир ҳаракатида, гапида, амалий ишида сезилиб турипти. Сут соғувчи Бўриопа Исҳоқова ана шу жонкуярларнинг бири. У сигирларни ўз хўжалигидаги сигиридан афзал кўради. Шунинг учун ҳам у ҳар куни кўпроқ сут соғиб олиш учун курашади.

Колхоз қишлоқларини бир-бирига боғловчи Сталин кўчаси бўйлаб ёшлар, кексалар, хотин-қизлар колхознинг ҳашаматли клуби томон келабошладилар. Улар бу ерга чорвачиликни ривожлантириш бешйиллик планини муҳокама қилиш, тасдиқлаш, уни амалга ошириш тадбирларини белгилаш учун йиғилганлар.

Колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Ғуломмахмуд Абдуллаев доклад қилар экан, у айтган рақамлар реал эканлиги, муваффақиятли бажарилиши мумкинлиги аён бўлади. Чунки, КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг «Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисидаги» қарорида кўрсатилган вазифаларни тўла ва ошириб бажариш учун бу колхозда ҳамма имконият бор. Колхоз раиси беш йилга мўлжалланган план тузилганлигини айтганида колхозчилар беҳад қувондилар. СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Қишлоқ хўжалигини планлаштириш практикасини ўзгартириш тўғрисида»ги тарихий қарори колхозчиларни севинтирди. Улар ўз имкониятлари, резервларини тўла ҳисобга олиб тузган планларини муддатидан олдин муваффақиятли бажариш қудратига эга эканликларини яхши тушунадилар. Колхоз раиси ўртоқ Ғ. Абдуллаев докладида ва доклад юзасидан бўлган музокараларга чиқиб сўзлаган колхозчиларнинг гапида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари мўл-кўллигини вужудга келтириш учун курашга астойдил отланганликлари баралла сезилиб турарди.

Маҳсулот мўл-кўллигини вужудга келтирамиз

(Колхоз раиси ўртоқ Ғ. АБДУЛЛАЕВ докладидан).

Чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти томонидан тузилиб, умумий мажлис муҳокамасига қўйилган бешйиллик планда соғин сигирларни кўпайтириш, сут ва сут маҳсулотларини ошириш, қўйлардан кўпроқ сифатли, майин жун қирқиб олиш, давлатга ва аҳолига семиз гўшт, ёғли сут, кўплаб тухум етказиб бериш кўзда тутилган. Бу улуғвор вазифани бажараоламизми?

Овозлар: Бажараоламиз.

Ўзларингиз айтгандек, бажаришимиз аниқ. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти план лойиҳаси тузаётганида даставвал колхозимиздаги имконият ва ресурсларни пухта ўрганиб чиқди. Булар нималардан иборат? Колхозимизда чорвачиликни сабзавотчилик базасида узлуксиз ривожлантираоламиз. Картошка чиқиндилари, палаги ва бошқа сабзавот экинлари, чунончи: сабзи, лавлаги, қовоқ, карам, қовун-тарвуз палаклари ва ҳоказолар чорва моллари учун ширали, тўқ тутадиган озуқалардир. Булар колхозимизда мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтиришимизда бизнинг асосий ва ҳал қилучи резервимиз ҳисобланади.

Ҳаммамизга, айниқса кекса деҳқонларга ма'лумки, маккажўхори молнинг севиб ейдиган ва тез ҳазм қиладиган озуқасидир. Биз буни ўтган йили амалда яна бир марта кўрдик. 10 гектар ерга экилган маккажўхори поясининг ўзидан 450 тонна силос бостирдик, буни сигирларимиз ҳозиргача еб келмоқда. **Биз тузилган планга кўра бу йил 30 гектар ерга маккажўхори экамиз. Бошқача қилиб айтганда, бу 60 гектар демакдир. Чунки, колхозимизнинг тажрибали деҳқонлари маккажўхоридан мавсумда икки марта ҳосил етиштириш йўлини яхши билиб олдилар, маккажўхори етиштириш агротехникасини пухта ўргандилар.**

Кўриниб турипти, колхозимиздаги ички имкониятлар тўла ишга солинса ва улардан усталик блан фойдаланилса ҳамавақт мустаҳкам ем-хашак базасига эга бўламиз.

Шундай экан, бизнинг иккинчи асосий вазифамиз ана шу ем-хашакдан тўғри фойдаланиб, барча чорва молларининг маҳсулдорлигини узлуксиз оширишдан иборатдир.

Сигирларни қўлда боқиб, улардан кўп сут соғиб олаётганлигимизни яхши биласизлар. Агар биз сигирларни қўлда боқишни чинакамига намунали йўлга қўйсак, уларнинг юқори сифатли, кўп сут бериши турган гап. Масалан, шу йилнинг февраль ойи бошларида яйловдаги 8 та жайдари сигирни келтириб қўлда боқабошлаганимиздан кейин илгари ҳар куни 1—2 литрдан сут бериб келган ҳалиги жайдари сигирларнинг ҳарбиридан ҳозир кам деганда 9—10 литрдан сут соғиб олмоқдамиз. Мана шу фактнинг ўзи тузилган бешйиллик планимизнинг реал эканлигини яна бир марта яққол кўрсатади.

КОЛХОЗДА ЧОРВАЧИЛИКДАН КЕЛАДИГАН ПУЛ ДАРОМАДИНИНГ ЎСИШИ

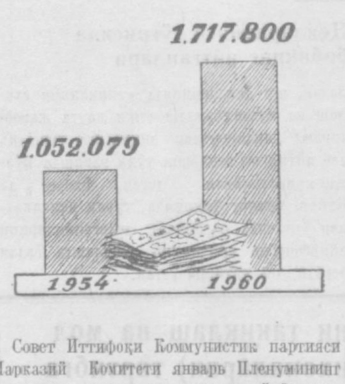

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети январь Пленумининг қарорига мувофиқ, колхозимизда 5 йил мобайнида соғиб олинадиган сут 2,2, гўшт маҳсулоти 2,7, шу жумладан чўчқа гўшти 2,5 бараварга оширилиши керак. Колхозимизда қўйлардан қирқиб олинадиган жун миқдорини 1,8 килограммга, тухумни 2,4 баравар кўпайтириш мўлжалланади. Биз 1960 йилга бориб ҳар юз гектар ер ҳисобидан 46 минг 60 килограммдан сут олишимиз, 5 тонна 970 килограммдан гўшт, 413 килограммдан жун, 4150 донадан тухум олишга эришмоғимиз зарур.

Беш йилга мўлжалланган планимизнинг сўзсиз бажарилишини чорвачилик соҳасида 1954 йилда эришган ютуқларимизнинг ўзи ҳам исботлаб турипти. Биз ўтган йил ҳар 100 гектар ер ҳисобидан 20 минг 768 килограммдан сут, 29,8 центнердан гўшт, 220 килограммдан жун, 1750 донадан тухум олдик.

Колхозимизда қўйлардан бирмунча кўп жун қирқиб олаётган бўлсак ҳам, лекин сифат жиҳатидан саноатимизнинг юксак талабларига етарли жавоб бераолмас, унинг қиймати ҳам паст эди. Бешйиллик планимизда даставвал майинжунли қўйларни кўпайтириш, улардан юқори сифатли кўп жун қирқиб олиш, шу йўл блан чорвачиликдан келадиган даромадни кўпайтириш ҳам биринчи вазифа қилиб қўйилган. Колхоз правлениеси зотли қўчқор сотиб олиб, совлиқларни сун'ий йўл блан урчитиш орқали майин жун берадиган қўйларнинг сонини 1960 йилда 863 тага етказишни кескин вазифа қилиб қўйди. Шунингдек наслдор, серсут сигирларни кўпайтириш мақсадида бузоқларни боқишни зоотехника қоидалари асосида яхши йўлга қўямиз. Бундан ташқари, сигирларнинг қисир қолмаслик тадбирларини ҳам кўрамиз.

Колхозимизда деҳқончилик ишлари кўпроқ механизациялаштирилаётгани сингари чорвачиликда кўп меҳнат талаб қиладиган оғир ишларни ҳам механизациялаш йўли блан бажаришга ўтамиз. Ем-хашак тайёрлаш, уларни ташиб келтириш, суғориш, соғиш, сут маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг ҳаммаси қўл блан эмас, мамлакатимиз саноати етказиб бераётган мукаммал техника воситаси блан бажарилади. Сигирларимиз янги типда қурилган, ҳамма жиҳатдан қулайлиги бўлган ёруғ молхоналарда боқилади. Биз сигирларнинг соғлом бўлиши учун зоотехника-ветеринария қоидаларини тўла-тўкис амалга оширамиз.

Колхозимизда чорвачилик маҳсулотлари йил сайин кўпайиши блан даромад ҳам ошаборади. Бешйиллик планда мўлжалланган ишлар тўла амалга оширилганда, (биз буни шубҳасиз амалга оширамиз) колхозчилар чорвачиликдан катта даромад оладилар колхозчиларимиз бундан кейин меҳнат кунларига пул, сабзавот маҳсулотларидан ташқари гўшт, сут, тухум ҳам оладилар. Бешйиллик планимизда фақат колхознигина эмас, балки колхозчиларнинг ҳам хўжалигида чорва молларининг кўпайиши кўзда тутилган.

Партия ва ҳукуматимиз қишлоқ хўжалигини кескин равишда ривожлантириш ва чорвачиликни ўстириш ҳамда унинг маҳсулдорлигини ошириш программасини тузиб бердилар. Биз ана шу программа асосида иш олиб бориб, мамлакатимизга тобора кўп маҳсулотлар етказиб бериш учун куч-қувватимизни сарф этамиз. Бу вазифани муваффақиятли бажариш даставвал сизларнинг фидокорона меҳнат қилишларингизга боғлиқ.

Бизнинг жонажон вазифамиз

(Илғор сут соғувчи ўртоқ Б. ИСҲОҚОВА сўзидан)

Чорвачиликни ривожлантириш тўғрисида план тузилгани мени ва бошқа сут соғувчиларни қувонтирди. Бу планни ўзимиз туздик, ўзимиз амалга оширамиз. Шундай экан, фермадаги ҳарбир киши жон куйдириб, астойдил ишлаши, кўп сут соғиб олиш учун курашмоғи керак. Бетга айтганнинг заҳри йўқ, фермадаги айрим ўртоқлар ҳали ҳам кўнгилдагидек ишламаётирлар. Колхоз правлениеси Раззоқни сигир боқувчи қилиб тайинлади. Раззоқ колхоз правлениесининг ишончини оқламаётир. Раззоқ кўп вақтлар сигирларга ем-хашакни белгиланган муддатда етказиб бермайди, сигирларни вақтивақтида суғормайди. Бу эса сигирлардан кам сут соғиб олишга сабаб бўлмоқда.

Яна шуни айтиш керакки, сут соғувчилар бир хилда жонкуярлик блан ишламайдилар. Ўзларига бириктилган сигирларни ўз ҳолига ёки бошқа сут соғувчига ташлаб қўядилар. Менинг сигирларим ўзимга ўрганган. Ўзим соғсам кўп сут оламан, бир қўлга ўрганган сигир ўз эгаси соғса кўп сут беради, бошқа кишида чўчийди, кам сут беради. Шуни билатуриб Низомиддинова кўп вақт сигирларни бировга ташлаб, ўзи меҳмондорчиликка кетиб қолади. Бундай ҳолга колхоз правлениеси, партия ташкилоти ва ферма мудиримиз Қоражонов йўл қўймаслиги керак.

Раисимизнинг докладидан ма'лум бўлишича, тузилган планни тўла бажарсак, колхозчиларнинг меҳнат кунига пулдан ташқари гўшт, сут, тухум, пичан тақсимланар экан. Бунга эришиш учун биз, колхозчилар бирдамлик блан меҳнат қилишимиз, курашишимиз керак.

Халқимиз биздан чорвачилик маҳсулотларини мўл-кўл етказиб беришимизни талаб қилмоқда. Бизнинг деҳқончилик ва чорвачиликдаги меҳнатимизни енгиллатиш мақсадида ҳар турли машиналар ишлаб бераётган шаҳар меҳнаткашларининг бу талабини жони-дил блан бажариш учун ҳаракат қиламиз.

☆ ☆ ☆

Сигирларимиз серсут бўлсин

(Қорамолчилик фермасининг мудири ўртоқ Ғ. ҚОРАЖОНОВ сўзидан).

Хўжаликни комплекс равишда ривожлантиришни кўзда тутган планни ўзимиз тузишимиз партия ва ҳукуматимизнинг бизга кўрсатаётган катта ғамхўрлигидир. Умумий мажлисда муҳокама қилинаётган план ҳартарафлама ўйланиб, ички имкониятларимиз тўла ҳисобга олинган ҳолда тузилган.

ТУХУМ, ГЎШТ ВА СУТ МАҲСУЛОТИНИНГ ЎСИШИ

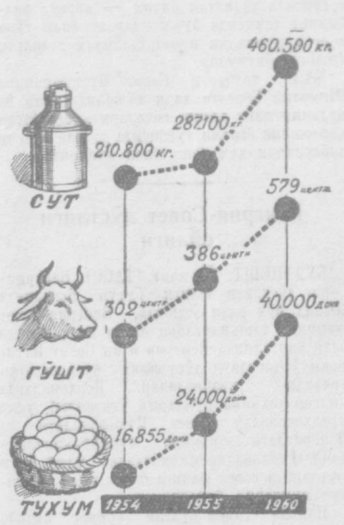

Колхозимиз а'золари, шу жумладан сигирчилик фермасида ишловчилар бешйиллик планни муваффақиятли адо этиш учун кучларини аямай, зўр ғайрат блан меҳнат қиладилар.

Сут соғувчиларимиз, сигир ва бузоқ боқувчилар ўз зиммаларига юклатилган вазифанинг ғоят муҳим эканлигини жуда яхши биладилар. Биз бундан кейин ҳам сигир боқишни намунали йўлга қўйиб, улардан кўп сут соғиб олиш учун социалистик мусобақани янада кучайтирамиз. Ўтган йил ҳарбир сигирдан ўрта ҳисобда 2066 килограммдан сут соғиб олган бўлсак, 1960 йилда бу миқдорни 2670 килограммга етказамиз. Илғор сут соғувчиларимиздан Исҳоқова, Расулева, Юсупова, Тўлаганова, Валиева ўртоқлар ҳозирнинг ўзидаёқ ҳарбир сигирдан 3000 килограммга етказиб сут соғиб олмоқдалар.

Бешйиллик планда кўрсатилган тадбирларни тўла амалга оширмоқ учун ҳали жуда кўп иш қилишимиз керак. Ҳали сутчилик фермасида ҳамма иш талабга жавоб берадиган даражада уюштирилган деб бўлмайди. Масалан, сигирларни прогулкага олиб чиқиш учун махсус майдон йўқ. Ундан ташқари, касалга чалинган сигирларни даволаш, уларни касалдан сақлаб қолиш учун дизванна ташкил этилмаган, автопоилка, электр блан сигир соғиш, ем-хашак тайёрлаш яхши йўлга қўйилмаган. Бу ерда очиғини айтиш керак, мана шу масалалар бешйиллик планимизда тўла акс эттирилмаган. Мен буларни планга киритишни таклиф қиламан.

Докладчи айтганидек, чорвачилик маҳсулотини оширишда мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш зарур. Биз бунинг учун кўпроқ маккажўхори, қўқонжўхори экилишини талаб қиламиз. Маккажўхори — сут, ёғ, гўшт ва тухум демакдир. Шундай экан маккажўхорини кўпайтиришга нега яхши аҳамият бермаймиз?

Чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш фақатгина фермада ишлаётган колхозчиларгагина боғлиқ эмас. Балки, бу—ҳаммамизнинг жонажон ишимиз, умумхалқ иши.

Очиғини айтиш керакки, колхоз правлениеси чорвачиликка, айниқса сутчилик фермасининг ишини янада яхшилашга етарли э'тибор бераётгани йўқ. Бизнинг талабларимизга ҳамавақт ҳам қулоқ солинмайди, ишимизни яхшилаш юзасидан тузган режалар ба'зи ҳолларда амалга оширилмай, қоғозда қолиб кетади.

Қорамолчилик фермасида ишловчи колхозчилар бешйиллик планни барча кўрсаткичлари бўйича бажариш юзасидан ўз зиммаларига оширилган мажбурият олдилар. Бу мажбуриятни сўзсиз адо этамиз.

Гўшт, тухум янада кўпаяди

(Чўчқачилик ва паррандачилик фермасининг мудири ўртоқ М. ХОЛИҚОВ сўзидан).

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленумидан кейин колхозимизда жамоат чорвачилигини ривожлантиришга э'тибор кучайтирилди. Пленумдан кейин ўтган давр ичида қорамолчилик, қўйчилик фермалари сингари чўчқачилик, паррандачилик фермалари ҳам йўлга қўйилди. Бу фермаларнинг ишини яхшилаш соҳасида сезиларли ишлар қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қарорини муҳокама қилар эканмиз, ўзимизнинг ишимизни бир карра кўздан кечириб чиқдик. Бу соҳада дастлабки ютуқларни қўлга киритган бўлсак ҳам ҳали камчиликларимиз кўп. Колхозимизда чорвачиликнинг энг сердаромад ва тез ривожланадиган манбаи — чўчқачилик ва паррандачилик фермасидаги иш бизнинг олдимизга қўйилган вазифалар даражасида эмас. Ҳали колхозимизда янги типда қурилган ва талабга тўла жавоб берадиган чўчқахона йўқ. Афсуски, муҳокама қилинаётган бешйиллик планда мана шу тадбирларни тўла амалга ошириш кўзда тутилмаган. Мен буни планга қўшиб қўйишни талаб қилар эдим.

Чўчқачилик фермасининг ходимлари 1960 йилда бажарилиши керак бўлган вазифани, я'ни ҳар она чўчқадан 8 тоннадан гўшт олиш юзасидан белгиланган шартни 1956 йилдаёқ тўла адо этадилар.

Муҳокамага қўйилган бешйиллик планда 1960 йилда колхозда тухум миқдорини 40 минг донага етказиш кўзда тутилган. Менингча бу оз. **Биз ферма ходимлари блан маслаҳатлашиб, бешйиллик топшириқни тўрт йилда бажаришга, я'ни 1960 йилга бориб 40 минг ўрнига 60 минг дона тухум етказиб беришга қарор қилдик. Бу мажбурият шараф блан бажарилади.**

500 центнер учун

(Далачилик бригадасининг бошлиғи ўртоқ И. Қосимов сўзидан).

Колхозимизнинг чорвадорлари бизнинг олдимизга тўғри ва ҳақли талаб қўймоқдалар. Дарҳақиқат, молларни яхши боқмай туриб, улардан кутганча маҳсулот олиб бўлмайди.

Колхозда молларни тўқ тутадиган ширали ем-хашакни кўпайтириш даставвал бизнинг яхши ишлашимизга боғлиқдир. Мен бошлиқ бригада а'золари партия ва ҳукуматимизнинг қарорларига жавобан бу йил ҳар гектар ердан 500 центнердан маккажўхори ҳосили етиштириш юзасидан мажбурият олдилар. Бу катта мажбуриятни бажариш учун маккажўхорини янги агротехника усулида квадрат-уялаб экамиз ва уни механизация блан парвариш қиламиз.

Бригадамиз а'золари маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириш соҳасида бирмунча тажрибага эгалар. Ўтган йил биз гектаридан 460 центнердан ҳосил олганмиз. Бу муваффақиятни мустаҳкамлаб, бой тажрибамизни ривожлантириб ҳосилни янада оширамиз.

Бригадамиз а'золари маккажўхоридан бир мавсумда икки марта ҳосил етиштириш учун курашадилар. Буни амалга оширишда ҳамма нарса мавжуд. Ерларни ўғитлаб, сифатли хайдаб қўйганмиз. Маккажўхорини эрта муддатларда экиб, унинг парваришларини ҳам намунали ўтказамиз.

Бригадамиз а'золари бешйиллик планда кўрсатилган тадбирларни амалга ошириш, чорвачилик маҳсулотларини тағин ҳам кўпайтиришга муносиб ҳисса қўшиш учун фидокорона меҳнат қиладилар.

Умумий йиғилиш қарор қилди:

Калинин районидаги Ворошилов номли колхоз а'золари картошка ва сабзавотчилик маҳсулотларини кўпайтириш блан бирга, чорвачилик маҳсулотларини ҳам ошириш юзасидан ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни олдилар:

1. Биз, колхозчилар, КПСС Марказий Комитети январь Пленуми, СССР Министрлар Совети ҳамда КПСС Марказий Комитетининг «Қишлоқ хўжалигини планлаштириш практикасини ўзгартириш тўғрисида» деб чиқарган қароридан ғоят даражада илҳомланиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш соҳасида астойдил меҳнат қиламиз, сермаҳсул моллар сонини кўпайтириш учун курашамиз. Биринчи навбатда сутчилик фермасининг ишини яхши йўлга қўямиз, сигирларни боқишни зоотехника қоидалари асосида олиб борамиз.

2. Чорвачиликни ривожлантиришда ва унинг маҳсулдорлигини оширишда мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш ҳал қилучи аҳамиятга эгадир. Шунинг учун биз силос қилинадиган ва моллар учун ширали ем-хашакни кўпайтирамиз. Ҳар йили маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириб, 500—600 тоннадан, я'ни ҳарбир сигирга 8 тоннадан силос тайёрлаймиз.

3. Чорвачиликдаги ишларни механизациялашга тўла ўтиш учун янгидан соғиш аппаратлари сотиб оламиз, молхонадаги тайёрланган ем-хашакни осмайўллар орқали ташишни ташкил этамиз. 1955 —56 йиллар давомида моллар учун озуқа тайёрланадиган махсус цех ташкил этамиз. Келгуси йилда сут ва сут маҳсулотлари сақлайдиган 2 та холодильник қурамиз.

4. Чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан тузган бешйиллик планимизни муваффақиятли бажариш учун барча колхозчилар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириб юборамиз.

С. МАҲКАМОВ,
Ш. КУЗАНБОЕВ,
Калинин районидаги Ворошилов номли колхоз.

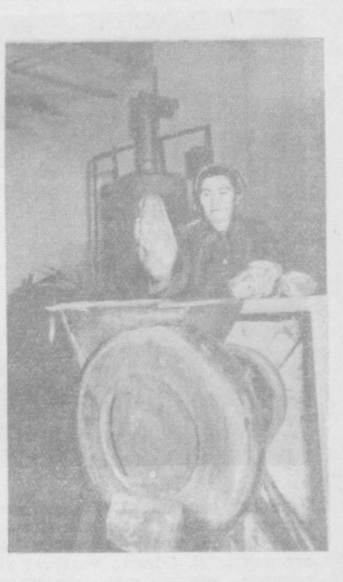

Янгийўл районидаги Свердлов номли колхознинг сигирчилик фермасида ем-хашакни молга егизишга тайёрлашда машиналардан кенг фойдаланилмоқда.
Суратда: сигир соғувчи **Х. Бурхонова** машинада лавлагини тўғрамоқда.
Қ. Розиқов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Пилладан мўл ҳосил етиштириш учун

Сирдарё районидаги Тарас Шевченко номли колхозда пиллачилик йилдан-йилга ривожлантирилмоқда. Колхозда пиллачиликни ривожлантиришда энг асосий воситалардан бири бўлган тутчилик кучайтирилмоқда. Колхоз а'золари ўтган 2—3 йил ичида қарийб 50 минг тупдан ортиқ тут кўчати ўтқаздилар ва уларни яхши парвариш қилиб, сербарг дарахтларга айлантирдилар.

Колхоз а'золари ипак қуртини парвариш қилишда республикадаги илғор пиллачиларнинг тажрибалари ва агротехника қоидаларига риоя қилганликлари туфайли қурт тутиш муддатини ўтган йилларга қараганда 15—16 суткага қисқартиб, меҳнат кунини анча тежашга эришдилар. Ипак қуртига бутун сутка бўйи тез-тез барг берган, қуртхонада температурани агротехника қоидасига тўла мувофиқ даражада сақлаган, ҳарбир қути қурт учун белгиланган жой ҳозирлаган ўртоқ Бурхонова бошлиқ звено а'золари ўзлари қуртни 45 кун ўрнига 29 кунда етилтирдилар. Колхоз умуман 1954 йилда 1953 йилга нисбатан 50 қути ипак қуртини ортиқ боқишига қарамай, 10 процент меҳнат кунини кам сарф қилди. Колхоз пиллачиликдан бир миллион сўмдан ортиқ даромад олди.

Колхозда ҳозирдан бошлаб, ипак қурти боқишга пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Колхоздаги мавжуд 60 қути ипак қурти боқиладиган биноларни ремонт қилиш бошланди. 7 минг тупдан ортиқ тут кўчатини майдонча қилиб ўтқазилди. Эски тутлар парвариш қилинмоқда. Уларнинг барг бермайдиган эгри-бугри, қуриган шохлари қирқиб ташланмоқда, таги хайдалмоқда, суғориш ариқлари олинмоқда. Сўкчаклар қилиш учун бирнеча кубометр тахта, 50 дан ортиқ чий, 30 дона печка, 11 тонна кўмир ва бошқаларни ҳозирлаб қўйдилар.

Колхоз а'золари бу йил ҳам 100 қути ипак қурти парвариш қилиб, ҳарбир қутисидан давлатга 70 килограммдан юқори сифатли пилла ҳосили етиштириб бериш мажбуриятини олдилар. Колхоз пиллачилари ўз мажбуриятларини шараф блан бажариш учун курашмоқдалар.

Шунингдек райондаги Маленков номли, Сталин номли, «Ўзбекистон 30 йиллиги» колхозларининг а'золари ҳам бу йил пилладан 1954 йилга нисбатан 15—20 процент ортиқ ҳосил олиш учун курашиб, ипак қурти парваришига тайёргарликни атрофлича кучайтириб юбордилар.

Э. РАҲМОНОВ.

Боғдорчиликни янада ривожлантирамиз

Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг меҳнатсевар а'золари жонажон Ватанимизга кўплаб пахта етказиб бериш блан бирга, халқимизни мева блан ҳам мўл-кўл та'минлаш учун астойдил курашаётирлар. Улар ўтган йили 50 гектар олмазорнинг ҳар гектаридан 123 центнердан ҳосил топширдилар.

Шу кунларда колхоз а'золари кўкламги дала ишларини зўр уюшқоқлик блан олиб бораётирлар. Колхознинг боғдорчилик бригадаларида синган, қуриган дарахтларни кесиб, ўрнига янги кўчатлар ўтқазиш кучайтириб юборилди.

Колхоз боғбони ўртоқ К. Рузановнинг маслаҳати блан 2 гектар ер кўчатзор учун ажратилган эди. Бу ерда етиштирилаётган кўчатлардан фақатгина колхознинг ўзи фойдаланмай, балки районнинг кўпгина колхозчиларига ҳам сотилмоқда. Ўртоқ К. Рузанов қандил нав'ли олмани розмарин нав'ли олма блан чатиштириб, янги нав' етиштирди. Бу йил кўчатзорда 10 мингдан ортиқ ҳархил мевали дарахтлар кўчати етиштирилди. Бу кўчатлар колхозларга тарқатиш учун тахт қилиб қўйилди.

Ўтган йилнинг ноябридаги қаттиқ совуқ белий налив, персиковой, летний, верчинский, розовая каби совуққа чидамли нав'ларнигина урмади. Колхоз а'золари бу нав'ларни кўпайтириш учун зўр бериб курашаётирлар. Улар, боғ ораларини трактор блан ҳайдаб, ҳарбир туп дарахтнинг тагига ўғитлар аралашмаларидан солаётирлар. Боғлар атрофидаги ариқ-зовурларни тозалаб, улар бўйига тут ва акация кўчатларини ўтқазмоқдалар.

Колхоз а'золари бу йил халқимизни боғдорчилик маҳсулотлари блан мўл-кўл та'минлаш учун кўкламги ишларни кенг кўламда қизитиб юбордилар.

Агроном **Р. ҲАСАНОВ.**

Суратда: (чапдан) 1. Тошкентдаги Сталин номли пионерлар саройида ташкил қилинган ўймакорлик тўгарагининг а'зоси, 38-нчи мактабнинг 9-нчи синф ўқувчиси **Тоҳир Шарипов** ўзи ясаётган ваза устидаги ишини давом эттирмоқда. 2. Область маданият уйи ҳузуридаги қўл-ҳунар ўрганиш тўгарагининг а'золари томонидан ишланган турли экспонатларни ўз ичига олган виставкани шу кунларда жуда кўп томошабинлар келиб кўрмоқдалар.
И. Душкин ва **Қ. Розиқов** фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ўзбекистон сан'ати музейининг ўқувчиларга хизмати

Ўзбекистон Давлат сан'ат музейига Тошкент шаҳрининг турли қисмларидан турли касблардаги кишилар келиб турадилар.

Музей коллективининг шаҳар аҳолиси ўртасида тасвирий сан'атни пропаганда қилиш соҳасидаги ишлари экскурсиячиларнинг ой сайин, кун сайин купайиб боришига катта ёрдам берди. Музей коллективи экскурсиячи ўқувчиларга айниқса катта э'тибор қилмоқда. Музейнинг илмий ходимлари музей экспозицияси бўйича турли темаларга доир экскурсия планларини ишлаб чиқадилар ва бу планларни мактаблардаги адабиёт ва тарих программаси блан маҳкам боғлайдилар.

Рус ва Ғарбий Европа тасвирий сан'атини, ҳайкалтарошлигини кўрсатучи нодир коллекциялар ва айниқса Ўзбекистон халқ сан'ати асарларининг бой коллекцияси ўқувчиларнинг э'тиборини кўпроқ жалб этмоқда. Бу коллекциялар ўқувчиларнинг программада кўрсатилган материалларни образли шаклда яхши билиб олишлари, чунончи «Уйғониш даврининг сан'ати», «XVII — XVIII асрлардаги Ғарбий Европа сан'ати», «XVIII асрдаги рус сан'ати» деган темаларни пухта ўзлаштириб олишлари учун ёрдам беради.

Музей ходимлари айрим темалар бўйича ўқувчиларнинг экскурсияларини ташкил этиш блангина чекланиб қолмаётирлар. Янги ўқув йили бошланиши блан экскурсиячиларнинг раҳбарларидан Н. Абрамова ва С. Круковскаялар музейдаги махсус сан'атшунослик тўгаракларига раҳбарлик қилабошладилар. 5—7-нчи синфларнинг ўқувчилари бу тўгаракларнинг машғулотларида қатнашиб, қадимги Миср, қадимги Греция, қадимги Римдаги ва Ўрта асрлардаги тасвирий сан'ат блан танишмоқдалар.

Сан'ат музейи ўрта мактабларнинг ўқитучилари учун ҳам катта хизмат кўрсатмоқда. Ўрта мактаб ўқитучилари учун семинар машғулотлари ўтказилмоқда. Бу машғулотларда ўқитучилар музей экспозицияси блан ва музей материалларидан фойдаланиш методикаси блан танишмоқдалар.

О. АПУХТИН.

Редакция почтасидан

Яна таксилар ҳақида

— Шофер мастга ўхшайдими? — мурожаат қилди йўлдан четга чиқаётган киши ҳамроҳига.

— Такси машинасини бошқаручи шоферларга ҳайронсан, бозор олди доим гавжум бўлади. Бу йўлларда машинани шунча тез ҳайдаш мумкинми, ахир? — ҳамроҳи унинг гапини ма'қуллади. — Еган оғиз уялар дегандай шоферларга бирор нарса дейишга инспекторларнинг тили бормаётгандир-да.

Улар мол бозори дарвозасига яқинлашган эдилар, ўқдек учиб келаётган «ЕФ 69 — 70» номерли «Победа» такси машинаси худди уларнинг ёнгинасида «ғийт» этиб тўхтади. Пассажирлар машинадан ҳали тушиб улгирмасданоқ таксини йўловчилар ўраб олишди. Улар шоферга:

— Тўқимачилик комбинати томонгами?

— Вокзалга борадими? — деган саволлар блан мурожаат қилдилар. Шофер уларга э'тироз билдириб:

— Йўқ. Эски жўвага... Нарига бормайман, истаганлар тезроқ машинага чиқсин, — деб жавоб қайтарди. Машина Эски жўвага етиб келди. Шофер ҳаркимдан алоҳида-алоҳида пул йиғишга тушди. Ҳамроҳларимиздан бири шоферга пул узатган эди:

— 30 тийин етмайди-ку?! — дея унга хўмрайиб қўйди.

Шофер қолган пассажирларнинг ҳаммасидан 5 сўмдан йиғиб олгач, бироз юмшади.

Биз шоферга ишга кечикаётганлигимизни айтиб, ундан Карл Маркс кўчасига элтиб қўйишни илтимос қилдик. Лекин у бизни машинадан тушириб юборди, уни бозорга боручилар блан тўлдирди ва жўнаб қолди.

Биз шу куни ана шундай илтимос блан «ЕФ — 03 — 39», «ЕФ — 93 — 30» «ЕФ — 46 — 75», «ЕХ — 14 — 09, «ЖЕ — 00 — 03» номерли такси машиналарнинг шоферларига ҳам мурожаат қилдик, лекин уларнинг биронтаси ҳам ҳожатимизни чиқармади.

Ажабо, Тошкент такси-мотор базасининг раҳбарлари таксиларнинг меҳнаткашларга маданий хизмат қилиши ва шоферларнинг пассажирлардан белгиланган тариф бўйича пул олишлари устидан қачон қат'ий назорат ўрнатар эканлар?

У. МУҲИДДИНОВ.

Безориликка қарши кураш—бутун жамоатчилик иши

Федор Лаврентьевич Петров ҳали ёш. У, энди 18 баҳорни ўтган. Унинг айни ўйнаб-куладиган, ҳалол меҳнат қилиб, халқимизнинг коммунистик жамият қуришдан иборат буюк ишига муносиб ҳисса қўшадиган вақти. Лекин Петров миллион-миллион совет ёшлари ўзлари учун касб этган ана шу тўғри ва шарафли йўлдан бормаётир, акс ҳолда у жамиятимизда аҳён-аҳ'ёнда учрайдиган, ичкиликка мукка-сидан тушган, «теккaнга тегиб, тегмаганга тош отучи» тасодифий кишилар йўлига киради.

Мана, у ўтган йили «Чирчиксельмаш» заводида прессовшчик бўлиб ишлар эди. Топиши ҳам ёмон эмас эди. Ҳар ойи қўлига ўйнаб-кулиши учун ҳам, рўзғор қуриши учун ҳам етарли ҳақ олиб турарди. Хўш, Петров ўзи ишлаб топган ана шу пулни нимага сарф қилди, денг? — Ичкиликка — араққа. У маош олган куниёқ ичиб маст бўлиб олар, кўзига ким дуч келса, уни ҳақоратлар, масхара қилар эди. Завод жамоатчилиги уни бир-икки кечириб ҳам кўрди, ниҳоят Федорнинг юриш-туришида ўзгариш бўлмагач, завод ма'мурияти унинг ишини судга оширди. Суд Петровнинг жиноий ишини кўраркан, аввал икки йилга ҳукм қилади ва сўнгра унинг ёшлигини, биринчи марта судланаётганини назарда тутиб, қамоқ жазосини, шартли жазо блан алмаштиради.

Хўш, совет суди ва жамоатчиликнинг Петровга нисбатан бу кечиримлари унга тамбиҳ бўлдими? — Йўқ, Петров ҳамон ўзининг ножўя ҳаракатларини, тўғрироғи, безорилигини давом эттираверди, «Текканига тегиб, тегмаганга тош отиб» юраверди.

Яқинда Чирчиқ шаҳар 2-нчи участка халқ суди безори Ф. Л. Петровнинг жиноий ишини кўриб чиқди ва уни 3 йил муддат блан аҳлоқ тузатиш меҳнат лагерига юборишга ҳукм қилди.

Худди мана шундай кўнгилсиз воқиалар ба'зан мактаб болалари ҳаётида ҳам учраб туради. Масалан, Тошкент, Октябрь районидаги 16-нчи мактабнинг 7-нчи синф ўқувчиси Байрон Зокировни олайлик. Ҳали она сути оғзидан анқиб турган бу тирмизак ҳам ҳалитдан ичкиликка ўрганиб-ди. Ичкилик бирон вақт яхшиликка олиб келганми? — Албатта, йўқ. Мана, унинг оқибати:

Байрон мактабга ҳам ичиб келадиган бўлади. Шуниси ачинарлики, Байрон ўзини бу йўлдан қайтармоқчи бўлган синфдошларини, мактаб жамоатчилигини ёмон кўрабошлайди, уларни ўзига душман ҳисоблаб, ўч олиш пайига тушади.

Шундай қилиб, у кунларнинг бирида мактабга ичиб келади. Пичоқни яланғочлаган ҳолда дарсга бостириб киради ва Х. деган ўқучига пичоқ урмоқчи бўлади. Натижада ўқучи эмас, балки унинг йўлини тўсиб, қўлидан пичоқни тортиб олмоқчи бўлган ўқитучи ўртоқ Ориповга пичоқ тегиб кетиб, у ярадор бўлади. Бунинг натижасида шу куни мактабда мутлақо машғулот ўтказилмайди.

Халқ суди Б. Зокировни икки йил аҳлоқ тузатиш меҳнат лагерига юборишга ҳукм қилади.

Безориликка қарши кураш биргина милиция органларининг иши бўлиб қолмай, балки бутун совет жамоатчилигининг э'тиборидан четда қолмаслиги керак.

Қ. АҲМЕДОВ.
С. АҲМЕДХЎЖАЕВ.

Корейс халқи СССР блан КХДР ўртасида иқтисодий ва маданий ҳамкорлик тўғрисида битим имзолангaнигa олти йил тўлганлигини нишонламоқда

ПХЕНЬЯН, 17 март. (ТАСС). Бугун КХДРдаги Марказий газеталар СССР блан КХДР ўртасида иқтисодий ва маданий ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланган кунга олти йил тўлганига бағишланган материалларни э'лон қилдилар. «Минчжу чосон» газетаси бошмақоласида бундай деб ёзади: Иккала мамлакат ўртасида иқтисодий ва маданий ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланганлиги Корея Халқ-Демократик Республикасининг халқ хўжалигини муваффақият блан тиклаш ва ривожлантиришнинг ҳал қилучи факторидир.

«Нодон синмун» ва «Минчжу чосон» газеталари бугун КХДР Министрлар кабинети раисининг ўринбосари Ким Ирнинг мақоласини э'лон қилдилар. У, ўз мақоласида уқтириб ўтадики, КХДР блан СССР ўртасида иқтисодий ва маданий ҳамкорлик тўғрисида тузилган битим — корейс халқининг тарихида буюк давлат блан тўла тенг ҳуқуқлилик принципларида тузилган биринчи битимдир.

КХДР матбуоти Совет Иттифоқининг Шимолий Кореяга халқ хўжалиги, фан ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида бераётган қардошлик ёрдами тўғрисида сўзлаб беручи хабарларни ҳам кенг э'лон қилмоқда.

Венгрия-Совет дўстлиги ойлиги

БУДАПЕШТ, 17 март. (ТАСС). Венгрия-Совет дўстлиги ойлиги бутун Венгрияда баланд руҳ блан ўтмоқда. Венгрия-Совет жамияти ташкилотлари ватан халқ фронти блан биргаликда Венгрия блан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстликка бағишланган кечалар ўтказмоқдалар. Корхоналарда «илғор техника кунлари» ўтказилиб, улар мутахассислар Совет Иттифоқидаги ва Венгриядаги техника муваффақиятлари ҳақида докладлар қилмоқдалар. Олий ўқув юртларида совет фанига бағишлаб, «институт кунлари» ўтказилмоқда.

Яқинда тамом бўлган «Совет китоби ҳафталиги» вақтида кутубхоналарда венгер тилидаги совет китобларининг виставкалари очилди, совет ёзучиларининг асарларига бағишланган адабиёт кечалари, китобхонлар конференциялари ўтказилди. Совет кинофильмлари фестивали катта муваффақият блан ўтмоқда.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ БЛАН РУМИНИЯ ЎРТАСИДА ИЛМИЙ-ТЕХНИКА ҲАМКОРЛИГИ

ПРАГА, 17 март. (ТАСС). Чехословакия телеграф агентлигининг хабарида айтилишича, Чехословакия Республикаси блан Руминия Халқ Республикаси ўртасидаги илмий-техника ҳамкорлиги масалалари блан шуғулланучи комиссиянинг март ойида Прагада мажлиси бўлиб ўтган.

Келишилган битим асосида Чехословакия Республикаси озиқ-овқат, химия ва нефть саноатларининг бирқанча проблемаларини ҳал қилишда, шунингдек қишлоқ хўжалиги, соғлиқни сақлаш ва шу сингари соҳаларда Руминия Халқ Республикасидан илмий ва техника ёрдами олади.

Руминия Халқ Республикаси электр қуввати ва кенг исте'мол моллари ишлаб чиқариш соҳасида, соғлиқни сақлаш соҳасида ва бошқа соҳаларда Чехословакия Республикасидан илмий ва техника ёрдами олади.

АРАБ МАМЛАКАТЛАРИ БОШ МИНИСТРЛАРИНИНГ КЕНГАШИ КЕЧИКТИРИЛДИ

ПАРИЖ, 17 март. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Қоҳирадан хабар беради:

Расмий равишда э'лон қилинишича, Миср, Сурия ва Саудия Арабистони бош министрларининг 20 мартга белгиланган кенгаши нома'лум вақтгача кечиктирилган.

ПОЛЬША ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ СЕЙМИНИНГ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИ

ВАРШАВА, 17 март. (ТАСС). Бугун Польша Халқ Республикаси сеймининг олтинчи сессиясида кун тартибидаги иккинчи модда — 1955 йилги давлат бюджети проекти ва 1953 йилги бюджетнинг бажарилиши ҳақидаги ҳисобот муҳокама қилинабошланди.

Бу ҳақда доклад қилган молия министри Тадеуш Дитрих уқтириб ўтдики, давлат бюджети мамлакат халқ хўжалигини янада ривожлантириш ва меҳнаткашларнинг турмуш даражасини юксалтириш соҳасида Польша бирлашган ишчи партияси (ПБИП) нинг II с'езди ва ПБИП Марказий комитети III пленуми томонидан қўйилган ҳамма асосий вазифаларни ҳал этишга қаратилгандир. Сейм сессияси муҳокамасига тақдим этилган бюджет проекти даромадларнинг 121.954. 253. 000 злотий миқдорида ва ҳаражатларнинг 114.855.978. 000 злотий миқдорида бўлишини кўзда тутади.

Ҳамма харажатларнинг 53 проценти халқ хўжалигига маблағ чиқариш учун сарфланади. Қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг юксалишини та'минлаш мақсадида бу йил қишлоқ хўжалиги эҳтиёжларига ажратиладиган маблағлар ўтган йилдагига нисбатан 6 процент кўпайтирилди. Бюджет маблағларининг 25 проценти маориф, соғлиқни сақлаш ва бошқа социал-маданий тадбирларга сарфланади.

Депутатлар Давлат кенгашининг Министрлар совети составини ўзгартириш ҳақидаги қарорини якдиллик блан тасдиқладилар. Министрлар совети ҳузуридаги жамоат хавфсизлиги комитетининг раиси қилиб Владислав Дворaковский, ички ишлар министри қилиб Владислав Виха, давлат қишлоқ хўжаликлари министри қилиб Станислав Радкевич ва бинокорлик материаллари саноати министри қилиб Стефан Петрусевич тасдиқланди.

Давлат кенгашининг сеймнинг 5-нчи ва 6-нчи сессиялари ўртасидаги даврда чиқарган декретлари ҳам тасдиқланди. Бугун сейм комиссияларининг иши бошланди. Комиссияларнинг иши бирнеча кун давом этади.

ПЕКИНДА СОВЕТ ЭЛЧИХОНАСИДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

ПЕКИН, 18 март. (ТАСС). Кеча СССРнинг Хитой Халқ Республикасидаги элчихонаси маслаҳатчиси Я. М. Ломакин Хитой Халқ Республикасида меҳмон бўлиб турган СССР Соғлиқни сақлаш министри М. Д. Ковригина ва Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри Р. С. Соатов шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Хитой Халқ Республикасининг Соғлиқни сақлаш министри Ли Дэ-цюань, Хитой Халқ Республикаси Соғлиқни сақлаш министрлигининг мас'ул ходимлари, Пекин медицина муассасаларининг раҳбарлари, шунингдек Пекин клиникаларида ва госпитальларида ишлаётган совет мутахассислари — врачлари ҳозир бўлдилар.

СОВЕТ РАДИО ИНЖЕНЕРЛАРИНИНГ АҚШГА БОРИШИГА РУХСАТ БЕРИШМАДИ

АҚШ Радио инженерлари институти совет мутахассисларини Институтнинг 21—24 мартда Нью-Йорк шаҳрида бўладиган ҳар йилги миллий йиғилишида қатнашишга чақириб СССР Алоқа министрлигига таклифнома юборган эди. Таклифномада «биз биламизки, сизлар ёки ташкилотингизнинг а'золари бу муҳим воқиада қатнашмай қолмас» дейилган эди.

СССР Алоқа министрлиги бу таклифномани Попов номидаги Бутуниттифоқ радиотехника ва электр алоқаси илмий-техника жамиятига топширган эди. Бу жамият АҚШ радио инженерлари институтининг миллий йиғилишига бир группа мутахассисларни юборишни истаган эди ва мазкур группанинг а'золари учун рухсатномалар берилишини сўраган эди.

Ма'лум бўлишича, АҚШ давлат департаменти мазкур совет инженерлари группасига рухсатнома беришдан бош тортган, бунинг учун, АҚШ Радио инженерлари институти СССР Алоқа министрлигига институтнинг мазкур йиғилишига бир группа совет вакилларини юбориш ҳақида таклифномалар юборгани йўқ, деб баҳона кўрсатган.

Совет жамоатчилиги совет радио инженерларининг АҚШга боришига рухсат берилмаганлигига фан ва маданият соҳасидаги халқаро ҳамкорликка қарши қаратилган сиёсатнинг янги бир кўриниши деб баҳо бермаслиги мумкин эмас. (ТАСС).

БМТнинг Европа учун тузилган Иқтисодий комиссиясининг X сессияси

ЖАНВА, 16 март. (ТАСС). БМТнинг Европа учун тузилган Иқтисодий комиссиясининг X сессиясида СССР делегациясининг Германия Демократик Республикасининг ва Германия федерал Республикасининг вакилларини сессия ишларида қатнашиш учун чақиришни комиссияга таклиф қилган резолюция проектига АҚШ ва Ғарбий Европа мамлакатларининг вакиллари қарши чиққанликлари хабар бериб ўтилган эди. СССРнинг резолюция проекти овозга қўйилди ва 5 овозга қарши 13 овоз блан рад қилинди. Резолюция проектини ёқлаб СССР, Украина ССР, Белоруссия ССР, Чехословакия ва Польша овоз бердилар. (Албания, Венгрия ва Руминия комиссияда овоз бериш ҳуқуқига эга эмаслар).

Овозга қўйиш натижалари э'лон қилингандан кейин СССР вакили сўзга чиқиб, комиссиянинг қарори Европадаги ҳамма мамлакатлар ўртасида иқтисодий ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш манфаатларига мос эмаслигини ҳамда БМТнинг Европа учун тузилган Иқтисодий комиссиясининг муваффақиятли ишлашига ёрдам бермаслигини, шунингдек Германия Демократик Республикасининг ва Германия федерал Республикасининг манфаатларига ҳам мос эмаслигини кўрсатиб ўтди.

Бугун комиссия турли комитетларнинг докладларини муҳокама қилишга киришди.

СССР Олий Советининг Декларацияси тўғрисида Бразилия парламент арбобининг айтганлари

МОНТЕВИДЕО, 17 март. (ТАСС). Бразилияда чиқадиган «Импренса популар» газетасининг хабар беришича, Бразилия федерал кенгресси депутатлар палатаси раисининг биринчи ўринбосари Флорес да Кунья, СССР Олий Советининг Декларацияси халқаро кескинликни юмшатиш ва мустаҳкам тинчликни та'минлаш учун катта аҳамиятга эгадир, деб айтган. У, СССР Олий Совети Декларациясини, жумладан, шу Декларацияда «тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун катта жавобгарлик парламентлар зиммасига тушади» деб айтилган гапларни тўла равишда қўллаб-қувватлайман, деган. Флорес да Кунья, менинг фикримча, турли мамлакатлар ўртасида парламент делегацияларини айирбошлаш тинчликни сақлашга ёрдам беради, деб уқтириб ўтган.

Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқи блан савдоси ўсмоқда

ДЕҲЛИ, 17 март. (ТАСС). Ҳиндистон ҳукуматининг вакили кеча Ҳиндистон парламентининг халқ палатасида Совет Иттифоқи блан қилинаётган савдо-сотиқ тўғрисида тушган саволга жавоб бериб, дедики, Ҳиндистон блан СССР ўртасида савдо битими имзолангандан кейин савдо-сотиқ ҳажми кўпайди. 1953 йилда Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқига экспорти 3,6 миллион рупияни ва импорти 4,4 миллион рупияни ташкил қилган эди, аммо 1954 йилда Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқига экспорти 25,2 миллион рупияни, импорти эса 11,3 миллион рупияни ташкил қилди.

Нерунинг баёноти

ДЕҲЛИ, 17 март. (ТАСС). Кеча Ҳиндистон бош министри Неру Ҳиндистон миллий конгресси партияси вилоят комитетлари раисларининг конференциясида халқаро аҳволга бағишлаб нутқ сўзлади.

«Стейтсмен» газетасининг хабар беришича, Неру, Покистон АҚШ блан ҳарбий иттифоқ тузганлиги сабабли, Покистон Совет Иттифоқига ҳужум қилмоқ учун база бўлиб қолиши мумкин, деган.

Сўнгра Неру, АҚШ Хитой блан дўст бўлиб яшаш ўрнига Хитой Халқ Республикасини блокада қилиш ва яккалаб қўйиш сиёсатини юргизмоқда, деб афсус билдирган. Неру бундай деган: Ҳозирги вақтда дун'ёда хавф туғдираётган икки ўчоғ бор. Бу ўчоғларнинг бири — парчалангач Германия, иккинчиси — Тайваньдир.

Американинг зўри блан

ФРАНЦИЯ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИДА ПАРИЖ БИТИМЛАРИНИ МУҲОКАМА ҚИЛИШ ОЛДИДАН

ПАРИЖ, 17 март. (ТАСС). Бугун Республика кенгаши парламент фракциялари раисларининг кенгашида Республика кенгашида Париж битимлари юзасидан бўладиган мунозараларни 23—25 мартда ўтказиш ҳақида қарор қабул қилинган.

Югославия блан Болгария ўртасида савдо битими

БЕЛГРАД, 17 март. (ТАСС). Кеча Белградда Югославия блан Болгария ўртасида 1956 йилнинг 31 мартигача бўлган давр учун товар айирбошлаш ва тўловлар ҳақида битим имзоланди.

Битим икки мамлакат ўртасида қарийб 5 миллион доллар миқдорида товар айирбошлашни кўзда тутади ва ҳар икки мамлакат бир-бирига сотадиган товарларнинг номенклатурасини белгилайди.

Германия Компартияси устидан суд

БЕРЛИН, 17 март. (ТАСС). АДН агентлигининг хабарида айтилишича, Карлсруэдаги «федерал конституцион суд» Германия Коммунистик партияси устидан қилинаётган судни кеча яна бошлаган.

Эрон шоҳининг баёноти

ТЕҲРОН, 17 март. (ТАСС). «Эттилоат» газетасининг хабарига қараганда, Эрон шоҳи сенаторларни қабул қилган ва Америка Қўшма Штатлари ва Европага қилган сафари тўғрисида уларга қисқача аҳборот берган.

У, АҚШда бу мамлакатнинг раҳбарлари блан музокаралар олиб борилди, бу раҳбарлар «Эроннинг сиёсий ва иқтисодий аҳамиятини жуда яхши биладилар», деган. Шоҳ Эрон экономикасига четэл капиталини жалб қилиш учун шахсан эффектив чоралар кўрганлигини айтган.

Шоҳнинг айтишича, ғарбий герман саноат эгалари блан олиб борилган музокаралар уларнинг Эронга капитал қўйишни ва Эронда иқтисодий ҳамда техника ишлари бошлашни истаганликларини кўрсатган.

Редактор **З. ЕСЕНБОЕВ.**

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли. «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги француз бадиий фильми **Қўрқишнинг жазоси** (иккала серия).

«РОДИНА» — эрталаб соат 9 ва 11 да **Жасур кишилар.**

НАВОИЙ номли кинотеатрда — эрталаб соат 10 да **Чапаев.**

«ИСКРА» — 2-нчи залда эрталаб соат 9—40 минутда **Адмирал Нахимов.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 6 гача: 1) янги француз бадиий фильми **Оқёл,** 2) **Цирк майдонида,** кеч соат 6 дан **Томоша бўлади!**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — 19, 20/III эрталаб соат 10 да венгер фильми **Ёш юрак блан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА
19, 20, 22 мартда
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
А. Н. Островский асари
МОМАҚАЛДИРОҚ
5 пардали драма.
Ма'руф Ҳаким таржимаси.
Режиссёр — **А. О. Гинзбург,** рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби, Сталин мукофоти лауреати **С. М. Миленин.**
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Ҳовлиларда мол сўйишни тақиқлаш ва мол сўйиш пунктларини (қушхоналарни) тартибга солиш тўғрисида

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ

МАЖБУРИЙ ФАРМОЙИШИ

Тошкент шаҳри № 1 1955 йил 25 февраль.

Хом тери тайёрлашни кучайтириш ва унинг сифатини яхшилаш мақсадида Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети **қарор қилади:**

1. Мол асровчи ҳамма кишиларга, муассаса ва ташкилотларга, шунингдек бошқа мол эгаларига мол сўйиш пунктлари ишлаб турган жойдан 15 километр доирасидаги уйларда, ҳовлиларда ва бошқа белгиланмаган жойларда мол сўйиш **тақиқлансин.**

2. Тошкент шаҳри доирасида турган мол эгалари сўйиладиган молларини «Заготживсирьё»нинг мол сўйиш пунктларига ёки гўшт комбинатларига олиб келишлари лозим.

3. Ветеринария ходимларининг уйда мол сўйиш учун бирон справка беришлари **тақиқлансин.**

4. Ветеринария врачларига ва гўшт-контроль станцияларига мол сўйиш пунктларидан ташқарида сўйилган молни тамғаламаслик ва ҳар гал мол эгасидан терини «Заготживсирьё»га топширганлик ҳақидаги квитанцияни талаб қилиш мажбурияти юклансин.

5. Мол мажбуран сўйиладиган бўлиб қолса, шу блан бирга уни мол сўйиш пунктларига олиб бориш мумкин бўлмаса, молни «Заготживсирьё»нинг яқиндаги мол сўйиш пунктидан чақирилган саллоҳ сўйиб бериши лозим.

6. Давлат, кооператив муассасалари ва ташкилотлари, шунингдек айрим кишиларга **қуйидагилар тақиқлансин:**

а) чўчқа териларини утиш ва қайноқ сувда ивитиш;

б) юқумсиз касаллардан ўлган молнинг жасадини терисини шилиб олмасдан йўқотиб ташлаш;

в) чўчқа ёғини утилган ва қайноқ сувда ивитилган териси блан сотиш, шунингдек уни тамғалаш.

7. Бу мажбурий фармойишни бузишда айбдор бўлган кишилар 100 сўмгача штраф тўлайдилар ёки бир ойгача муддат блан мажбурий ишга тортиладилар.

8. Шу мажбурий фармойишнинг бажарилишини кузатиш милиция органларига ва ветеринария назорати органларига юклансин.

9. Бу мажбурий фармойиш э'лон қилинган кундан бошлаб 15 кундан кейин кучга киради ва Тошкент шаҳри доирасида жорий этилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси
Ҳ. И. ЮСУПОВА.
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари вазифасини вақтинча бажаручи
А. И. ГОНЧАРОВ.

ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА обуна қабул қилиш давом этмоқда

ГАЗЕТАЛАР:

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Ўзбекистони сурх», «Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда», «Ёш ленинчи», «Комсомолец Узбекистана», «Ленин учқуни».

ЖУРНАЛЛАР:

«Ўзбекистон коммунисти», «Агитатор блокноти», «Блокнот агитатора», «Социалистик Ўзбекистон», «Муштум», «Ўзбекистон хотин-қизлари», Шарқ юлдузи», «Звезда Востока», «Пионер», «Фан ҳақида суҳбатлар»,

«Сиёсий ва илмий билимларни тарқатучи Бутуниттифоқ ва Ўзбекистон жамиятларининг лекциялари».

Обуна «Союзпечать»нинг шаҳар ва район бўлимларида, шунингдек алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликларида қабул қилинади.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 138 Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими —132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими—38142.

Р. 02277. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. НАШР. № А — 1394.